

MIR I DOBRO

Glasnik Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM

MOSTAR, LVI/3, Božić 2024.

LVI/3, Božić 2024., SLUŽBENO GLASILO

Izdaje: Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM, Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar;

Tel (036) 333-525; Faks (036) 333-526; web: www.franjevci.info; e-mail: mostar@franjevci.info

Uredio: fra Andrija Majić; **Odgovara:** fra Jozo Grbeš; **Lektura:** Irina Budimir

Grafička priprema: Shift Brand Design; **Tisak:** Fram - Ziral; **Zaključeno:** prosinac 2024.

PROVINCIJALOVA RIJEČ

Uvodna riječ.	4
--------------------	---

GENERALNA UPRAVA

Iz pisma Generalnoga ministra Reda <i>Braća i maleni danas - Red u ovom vremenu</i>	6
--	---

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Provincijska mjesečna duhovna obnova u Tomislavgradu	8
Duhovne vježbe u Chicagu	9
Primanje u Postulaturu.	9
Službe lektorata i akolitata	10
Mjesečna duhovna obnova na Humcu.	10
Đakonsko ređenje u Mostaru	11
Zlatna misa fra Ljube Leke.	12
Fra Perica Ostojić postao magistar kanonskoga prava.	12
Kapitul franjevačkih jubileja	13
Kapitul na rogožinama	14

NAŠI POKOJNICI

+ Iva Bradvica	15
+ Kata Mašić	15
+ Ivan Lebo.	15
+ Ivan Jolić	15
+ Ivan Ledušić	15

VIJESTI

Nota <i>Kraljica Mira</i>	16
Dekret biskupa Petra Palića u vezi s duhovnim iskustvom vezanim za Međugorje	19
Susret novaka naše Konferencije.	21
Rumeni list: „Hrvati u Švicarskoj su živa Crkva“	22
Molitveno bdjenje pred moćima sv. Franje	24
Relikvije svetoga Franje u Hercegovini	25
Framafest 2024. godine.	26
Biskupsko ređenje msgr. fra Mladena Vukšića	27
– Čestitka Generalnoga ministra Reda fra Mladenu Vukšiću	28
– Čestitka provincijala fra Joze Grbeša.	30
Znanstveno-stručni skup na Humcu: Kulturna baština i suvremenost.	32

ADRESAR

Raspored osoblja	34
------------------------	----

Uvodna riječ

Draga braćo!

Božić bi nas trebao ostaviti bez riječi, u tišini zahvalnosti!

Sjedinjenje ljudskoga s božanskim, zemlje s nebom, vremena s vječnošću, konačnoga s beskonačnim – sve u jednoj osobi, osobi Isusa Krista.

On je postao čovjekom! Bog je postao čovjekom! „I Riječ tijelom postade i nastani se među nama.” (Iv 1,14) Dakle, važno je biti čovjek, poštovati život. Ako je Bogu važno biti čovjek, onda i nama mora čovjek biti važan! Da je Bog postao čovjekom izraz je velike ljubavi. Svojim utjelovljenjem nas otkupljuje od slomljenosti koja je naša svagdanja sudbina. Utjelovljenje, kako je rekao veliki Hans Urs von Balthasar uključuje „silaznu putanju”: Isus je kročio sve do prljavštine i blata ljudske egzistencije, naposljetku prihvativši, kako reče Sveti Pavao „i smrt, smrt na križu.” (Fil 2,8)

I nama je hoditi istim putem: voljeti ljude i Bogu hvalu dati. Svaki dan iznova! U svakom susretu opet i opet.

Na dobro vam došao Božić i Sveto Porođenje Isusovo te Novo mlado ljeto Gospodnje!

*fra Jozo Grbeš,
provincijal*

Iz pisma Generalnoga ministra Reda *Braća i maleni* danas - Red u ovom vremenu

„Gotovo tri i pol godine nakon Generalnog kapitula 2021., smatrao sam da je sada prikladno vrijeme predstaviti braći Reda našu današnju situaciju. Predstavljanje koje smatram potrebnim, jer mi je povjerena služba koju ću vratiti na Duhove 2027. i dobro je da braća mogu čuti kako vidimo Red u svijetu kao Generalni definatorij i službe animiranja Kuriје, da bismo ispunili ono što nam je Generalni kapitul povjerio. Smireno sam ponovno pročitao Duhovsko pismo iz 2000. pod naslovom Red danas fra Giacoma Binia, tadašnjeg generalnog ministra, i smatram da je još uvijek aktualno. Sada se pitam, zahvaljujući slušanju i vas mnogih, gdje smo i kakva je budućnost pred nama. Prije svega zahvaljujem Svevišnjem dobrom Gospodinu za sve vas, ljubljena braćo, za dobro koje vidim posijano među nama i koje često možda ne vidimo, ali je tu. Zahvalan sam za nježnu vjernost mnoge starije braće, za entuzijazam mlađih, za želju za novim početkom mnoge zrelije braće, za borbe koje mnogi podnose za bolnu vjernost, za zalaganje mnogih uz narod i za siromahe. Također sam zahvalan za „sinodalno” putovanje, koje je u tijeku u Redu, zahvaljujući kapitulima na rogožinama koji se organiziraju u mnogim entitetima i koji će kulminirati na Međunarodnom kapitolu na rogožinama od 1. do 8. lipnja 2025. u Porcijunkuli pa stoga i na Plenarnom vijeću (8. do 11. lipnja 2025.). Sjesti zajedno s laicima i franjevačkim redovnicama i poslušati što nam

Duh govori je nešto novo za nas za što sam siguran da će donijeti puno ploda. (...)

Promjena doba i stalna antropološka mutacija tjeraju nas da preispitamo kako razumijemo rođenje, život i umiranje; nevjerojatan razvoj na polju znanosti tjera nas da preispitamo – također zahvaljujući ozbiljnijem i sustavnijem studiju u svrsi poslanja – naš identitet, naše mjesto u svijetu i naš poziv na transcendenciju; smanjenje broja zvanja u nekim područjima a u nekima i mnogo više, zajedno s izazovima koji utječu na mir, naš zajednički dom i vjersku slobodu, zahtijevaju od nas ozbiljno razlučivanje kako bismo prepoznali prisutnost i djelovanje Gospodina među nama i oko nas. Možemo se zaustaviti na onome što ne funkcionira ili zadovoljiti se onim što postoji prihvaćajući pasivno promjene koje su u tijeku. Pokušavam dakle, zahvaljujući slušanju mnogih od vas u svijetu, prepoznati dah Duha na našim osušenim kostima: on je taj koji nas tjera da ljude i situacije gledamo s više točke da se odvažimo više i brinemo za naš život po Evanđelju, počevši od nekoliko bitnih i konkretnih izbora. Tu nam pomažu proslave franjevačkih obljetnica 2023–2026. zajedno s kapitolima na rogožinama, čije plodove iščekujemo da ih svi zajedno podijelimo. (...)

Prisutni smo u 120 zemalja svijeta, a time i u sve šarenijem mozaiku različitih kultura i to ima veliki utjecaj na našu bratsku stvarnost. Pozvani smo proširiti prostor našeg šatora, prihvatiti

oblike i načine kako biti manja braća koji su drugačiji od onih na koje smo navikli. Ako je u najstarijim prisutnostima Reda možda postojala misao, često neizražena, o “držanju” neke vrste prvenstva karizme i prema tome mogućnosti gotovo “prenošenja” na druge, danas moramo priznati sa zahvalnošću da nam ona također dolazi iz vrlo različitih kultura, jezika i iskustava. Upravo oni traže da od prvih prime ljepotu tradicije, žive i plodne, a sa svoje strane da ih se na nov način sluša i cijeni. Zbog toga je komunikacija, razmjena između naše kontinentalne stvarnosti i različitih entiteta sve važnija i nitko se ne može zatvoriti u sebe. (...)

Dobro znamo da je čistoća blago koje nosimo u glinenim posudama. To je zahtjevan poziv i traži od nas da se borimo za prijanjanje uz Gospodina Isusa, u poslušnosti, bez ičega svoga i čedni. Možemo je živjeti radošno rastući kao ljudi u zdravim odnosima, u slobodi koju nam je Krist dao i koja nas čini istinski slobodnima. Doživljavamo je kao izvanredan poziv! Iz tog razloga, nemojmo je nijekati niti je umrtvljavati izborima i ponašanjima suprotnim daru sebe. Ovaj hod je hitan u različitim kulturama u kojima živimo. Zapadna kultura, s oblicima individualizma i pretpostavljene slobode koje donosi, ne izražava sve osjećaje svijeta. Živimo u stvarnostima i kontekstima u kojima je ovaj diskurs vrlo osjetljiv i zahtijeva drugačiju pozornost: studirajmo ga bez nakane da jedan model nameće-

mo drugome, ali uvijek oslanjajući se na izvore antropologije prosvijetljene objavom.

Često je naša zajednička molitva svedena na «minimalnu» - jutarnja, večernja kad ide sve dobro, a općenito vrlo malo mjesta se ostavlja za šutnju i meditaciju, premda naše konstitucije zahtijevaju svaki dan. Doista se čini da ne možemo ovu jednostavnu stvarnost staviti u središte: mi smo Manja braća jer smo odgovorili na Gospodinov poziv da pripadamo samo njemu i naš život u misiji potječe odavde. Ovdje ne govorim samo o obdržavanju nekih trenutaka molitve ili pobožnosti. Ono što me najviše zabrinjava je vidjeti kako je među nama traženje Boga, spremnost da ostanemo u njegovoj prisutnosti u stalnom slušanju njegove Riječi, toliko oslabljena ili rekao

bih nije više vidljiva i svjedočena. Gospodina može susresti samo onaj tko doživi neku gestu izlaska izvan sebe, predanja izvan sebe, izvan onoga što je nužno, jer se tada razumije nešto od Božjeg otajstva i onda se ponovno dobije žar molitve potpomognute postom i ljubavlju. (...) Neka se braća često pridružuju pokretima ili grupama entuzijastične i emotivne prirode, ne uvijek dobro usredotočene na bitne točke istinske kršćanske duhovnosti. Drugi slušaju tradicionalističku struju koja sanja o nemogućem povratku u mitsku prošlost i od liturgije pravi trkaćeg konja, što na kraju potkopava jedinstvo Crkve. Čini se da se u našim bratstvima ta hrana često ne nalazi pa je tražimo drugdje. (...)

Svetoj Mariji, Djevici došašća, milosti punoj, Bezgrešnoj od

početka svoga po stojanja, sa sinovskim povjerenjem povjeravam naše živote manje braće, kontemplativnih u poslanju u ovom mračnom vremenu, a ipak obogaćeno Očevim blagoslovom svijetu. Ponizno molim našeg brata i oca Franju da ne zaboravi nas, svoju braću, koji s teškom mukom idemo s njim stopama siromašnog Krista, ali koji s pouzdanjem želimo obnoviti naše da, kako bi svojim životom i riječju naviještali Radosnu vijest Isusa Krista. S ovim vas osjećajima bratski pozdravljam i preporučujem milosrđu Gospodina, našoj snazi.“

fra Massimo Fusarelli, OFM

Rim, 8. prosinca 2024.
Svetkovina Bezgrešnog Začeća
BD Marije, Kraljice Reda

Provincijska mjesečna duhovna obnova u Tomislavgradu

Redovita mjesečna duhovna obnova naše Provincije održana je 18. rujna 2024. godine u našem samostanu u Tomislavgradu. Nakon što su se braća sabrala i okrijepila u samostanu, službeni dio obnove započeo je u 10 i 30 sati molitvom trećega časa u pastoralno-me centru. Budući da je fra Josip Vlašić, provincijski pročelnik Vijeća za duhovnost bio spriječen, ulogu moderatora preuzeo je fra Slaven Brekalo. Nakon molitve psihologica dr. sc. Ankica Baković iz svoga bogatoga stručnog psihoterapijskog iskustva održala je predavanje bazirano na temi o našim međuljudskim odnosima.

Na živ i zanimljiv način približila je brojnu problematiku odnosa uzrokovanu u prvom redu željom da se drugi ponašaju u skladu s našim vlastitim očekivanjima te zaključila kako je stvarni temelj svakoga ponašanja zapravo čovjekova duhovnost.

Nakon kratke pauze i mogućnosti za sakrament pomirenja provincijal fra Jozo Grbeš u zajedništvu sa svom braćom predslavio je svetu misu. Osvrćući se na život sv. Josipa Kupretinskoga u propovijedi je naglasio: *Ne skrivaju li se tajne, kao i mudrost u malim posudama ovoga svijeta. Njihov život zahtijeva od nas život traženja i borbe s vlastitim*

egom... Što je to nepoznato, tajno što znaju samo mali? – Spasenje dolazi od malog, nježnog, ranjivog, teško primjetljivog. Bog koji je Stvoritelj svemira dolazi u malenosti, slabosti i tajanstvenosti. Bio je neuk (Josip Kupertinski), a ipak je Bog po njemu govorio. Isplati se uvijek provesti vrijeme s nepoznatima i onima koji nisu naša ekipa, naši pajdaši. Na kraju sv. mise provincijal je zahvalio svoj braći na dolasku te braći iz duvanjskoga samostana na čelu s gvardijanom fra Božom Milićem na gostoprimstvu. Pomolivši se za svu našu pokojnu braću susret je završio zajedničkim objedom.

Duhovne vježbe u Chicagu

Hrvatski franjevci iz Kustodije Svete Obitelji svakoga se rujna susretnu na zajedničkim duhovnim vježbama u samostanu sv. Ante u Chicagu. Prema Statutima Hrvatske franjevačke kustodije, taj je susret ujedno i kapitul na rogožinama za tu fra-

njevačku zajednicu koja skrbi o hrvatskim iseljenicima u SAD-u i Kanadi.

Ovogodišnje duhovne vježbe započele su u ponedjeljak, 23. rujna 2024. večernjom molitvom i zazivom Duha Svetoga. Duhovne vježbe vodio je fra Josip Vlašić, voditelj Franjevačke kuće

molitve u Masnoj Luci i definitor Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM. U svojim izrazito aktualnim nagovorima fra Josip je govorio o svetome Franji u svijetlu velike franjevačke obljetnice, 800. godišnjice stigmatizacije sv. Franje Asiškoga.

Za vrijeme duhovnih vježbi fratri su imali prigodu i za zajednički razgovor o svim bitnim temama, a kustos fra Marko iznio je i godišnje izvješće o stanju Zajednice. Već tradicionalno, tijekom duhovnih vježbi, fratri posjete i franjevačku grobnicu na groblju Holy Sepulchre pored Chicaga gdje su pokopani pedesetorica hrvatskih franjevac iz Kustodije Svete Obitelji. Osnaženi tim iskustvom molitve i susreta, fratri su se vratili na mjesta gdje služe Božjem narodu u zahvalnosti Bogu za dar franjevačkoga poziva.

fra Antonio Musa

Primanje u Postulaturu

Nakon što je 9. rujna 2024. započela godina postulature, na svetkovinu sv. našega oca Franje slavljen je obred primanja kandidata u postulaturu. Pod sv. misom provincijal fra Jozo, u prisutnosti odgojitelja postulanata fra Andrije Majića i fra Svetozara Kraljevića, primio je četvoricu kandidata:

- Ivana Dedića iz župe sv. Ante Padovanskoga – Humac
- Matiju Ćorića iz Župe Krista Kralja – Čitluk
- Patrika Šuška iz Župe Uznesenja BDM – Široki Brijeg

- Vinka Luburića iz Župe sv. Stjepana Prvomučenika – Čerín

Našim postulantom želimo mir i ustrajnost u pozivu kojeg su izabrali. Neka ih na njihovu putu prati zagovor Blažene Djevice Marije, na Nebo uznesene i našega srafskog oca sv. Franje.

Uz naše postulante u Mostaru u postulaturi su i dvojica kandidata Provincije Bosne Srebre Filip Budimir iz Župe sv. Ante – Bugojno i Dominik Šimić iz Župe Uznesenja BDM – Jajce.

Službe lektorata i akolitata

Pod jutarnjom svetom misom 12. listopada 2024. godine u kapelici Samostana Bezgrešnoga začeća BDM u zagrebačkoj Dubravi, braća bogoslovi s prve godine primila su službu lektorata, a braća s druge godine službu akolitata. U suslavlju odgojitelja naše mlade braće fra Josipa Serđe Čavara i fra Renata Galića svetu misu predslavio je i službe podijelio provincijal fra Jozo Grbeš.

To su dvije laičke službe koje redovito primaju kandidati za đakonsko i svećeničko ređenje. Lektorova služba je čitanje Božje riječi u liturgiji, tj. na misi i drugim liturgijskim činima. Akolit

pomaže svećeniku i đakonu pri liturgijskim činima i dijeli pričest u onim situacijama kada nema dovoljno zaređenih službenika na sv. misi i u ostalim izvanrednim prilikama, kao što je pričest bolesnika u njihovim domovima. Akolit pomaže pri pripravljanju oltara kod prinosa darova, te pomaže svećeniku oko čišćenja i spremanja liturgijskih posuda i predmeta. Također, njegovoj službi pripada i iznijeti Presveti oltarski sakrament na javno štovanje, tj. euharistijsko klanja-

nje ako nije prisutan svećenik ili đakon.

Službu lektorata primili su: fra Joel Sirovina, fra Zoran Tomić, fra Dragan Marija Čabraja i fra Mario Širić.

Službu akolitata primili su: fra Franjo Vasilj, fra Josip Pavlović, fra Karlo Šakota, fra Stipe Iličić, fra Petar Bunoza i fra Andrija Ante Vasilj.

Braći želimo obilježiti Božjeg blagoslova u vršenju povjerenih im službi i u formaciji za svete redove!

Mjesečna duhovna obnova na Humcu

Redovna mjesečna duhovna obnova za fratre naše Provincije održana je u samostanu sv. Ante na Humcu, 16. listopada 2024. godine. Predavač je bio fra Bože Milić, gvardijan Franjevačkoga samostana u Tomislavgradu, a tema njegova predavanja bila je: *Duhovnost muškarca: Stvoren za borbu i za ljubav*.

Obnova je započela u Domu sv. Ante molitvom trećega časa u 10 sati, nakon čega je humaćki gvardijan fra Dario Dodig svima zaželio dobrodošlicu.

Oslanjajući se na misli njemačkoga benediktinca Anselma Grüna, fra Bože je na zanimljiv i jednostavan način, koristeći se biblijskim likovima, predstavio neke arhetipe muškaraca. Go-

voreći o starozavjetnim i novozavjetnim muškim likovima istaknuo je kako svi oni, kao i svi ljudi, s psihološke strane gledajući, imaju svoje dobre i loše strane. No, svaki je od njih na svoj način došao do Boga, tj. tijekom svoga

života gradio je put do Boga. Na tom putu od iznimne važnosti je pronaći ravnotežu između grube i nježne strane muškarčeve nutrine, odnosno u životu je potrebno znati i boriti se i ljubiti te ni jedna strana ne bi trebala

Đakonsko ređenje u Mostaru

U Mostaru, 19. listopada 2024. godine pod svečanim svetom misom mješni biskup msgr. Petar Palić sveti red đakonata podijelio je trojici naše braće: fra Robertu Cvitanoviću iz Župe sv. Petra i Pavla – Mostar, fra Antoniju Petricu iz Župe Bezgrešnoga Začeca BDM – Posušje i fra Josipu Staniću iz Župe sv. Mihovila Arkandela – Tomislavgrad te dvojici kandidata Mostarsko-duvanjske biskupije: Mati Galiću iz Župe sv. Franje Asiškoga – Posuški Gradac i Ivanu Martiću iz Župe sv. Franje Asiškoga – Čapljina.

Uz biskupa Petra i oko četrdeset svećenika u koncelecijaciji su sudjelovali naš provincijal fra Jozo Grbeš, apostolski vizitator za Župu Međugorje msgr. Aldo

biti zanemarena ili previše naglašena. Nakon predavanja, uslijedila su pitanja, tijekom kojih se razvila plodonosna rasprava.

U staroj crkvi sv. Ante sv. misu predslavio je provincijal fra Jozo Grbeš, koji je u svojoj homiliji naglasio kako je Krist bio najoštrij prema onima koji profitiraju koristeći se religijom, prema onima koji traže isprazne i prolazne časti. Takvi često predstavljaju drugima krivu sliku Boga dok Bog može biti ono što on sam želi i da ga nijedan čovjek ne može staviti u svoje granice.

Nakon misnoga slavlja, na kojem su ministrirali i pjesmom animirali naši postulanti i novaci, uslijedio je ručak te druženje i sportska aktivnost na igralištu u Novicijatu, gdje su se mnogi prisjetili svojih početaka redovničkoga života koji su započeli upravo u humačkom samostanu.

Cavalli te imenovani biskup kotorski msgr. fra Mladen Vukšić.

U liturgijskoj asistenciji sudjelovali su biskupijski bogoslovi te postulanti, novaci i bogoslovi naše Provincije, a pod sv. misom pjevali su katedralni zbor „Marija“ i zbor „Sv. Cecilija“ iz mostarske Župe sv. Petra i Pavla kojima je dirigirao don Dragan Filipović uz orguljsku pratnju g. Drage Solde.

U svojoj homiliji biskup Petar novim đakonima naglasio je: „Vjerujem da vam je već kroz proces formacije postalo toliko jasno da znate i prihvaćate činjenicu da se u svemu onome što ćete od danas raditi ne radi o plaći jer ono što prihvaćate nije posao nego poziv i načelo života u kojem radno vrijeme traje dvadeset i četiri sata. Za nekoliko trenutaka javno ćete

izreći svoju odluku da ste spremi preuzeti službu đakonata i biti posvećeni za službu Crkve po polaganju mojih ruku i dara Duha Svetoga. Po primanju svetoga reda ne postajete privatni obrtnici, nego postajete duboko otajstveno povezani s Kristom koji vas je pozvao, s biskupom koji vam je podijelio ovaj sveti red, s prezbiterijem na kojemu ćete djelovati kao i s Božjim narodom kojemu ćete biti poslani. Nastojte iz dana u dan rasti u ovoj povezanosti jer bez njega te povezanosti nećete biti sposobni u potpunosti živjeti svoj đakonat i ako Bog da svoje svećeništvo.”

Neka dobri Gospodin, koji je našu Zajednicu i svoju Crkvu u Hercegovini obdario ovim novim đakonima, svojim blagoslovom prati novoređenike u njihovoj službi.

Zlatna misa fra Ljube Leke

U nedjelju, 27. listopada u župi Triju kraljeva u Netstalu (Švicarska) upriličeno je slavlje zahvalnosti povodom dvaju zlatnih jubileja: 50 godina svećeništva župnika fra Ljube Leke, člana Hercegovačke franjevačke provincije i 50 godina služenja u župi orguljaša i dirigenta Hermanna Mathisa. Misno slavlje predvodio je generalni vikar biskupije Zürich Luis Varandas koji je u ime izočnoga biskupa zahvalio fra Ljubi za njegovo dugogodišnje služenje u Netstalu, ali i za druge službe koje je vršio u biskupiji i dekanatu (član prezbiterskoga vijeća, dekan, vicedekan, zatvor-

ski dušobrižnik itd.). Na koncu mise čestitke i zahvale fra Ljubi i orguljašu izrekao je gosp. Alois Fleischli, predsjednik župnoga vijeća. U ime je provincije na slavlju sudjelovao fra Josip Vlašić koji je izrekao čestitku i pozdrav u ime provincijala fra Joze. Pri završetku misnoga slavlja fra Ljubo je u svom govoru zahvalio dragom Bogu na daru poziva. Zahvalio je i svojoj franjevačkoj Provinciji, mjesnoj biskupiji te svojim župljanima na molitvenoj i svoj drugoj podršci kao i svima drugima koji su ga kroz njegovo svećeničko služenje pratili na putu. Nakon mise, slavlje se, uz prigodni domjenak, nastavilo u

dvorani ispod crkve gdje su fra Ljubine pranećakinje Bruna i Ana na klaviru i flauti odsvirale glazbene numere u čast slavljenika svog „uje Ljube“, kako ga one zovu.

Fra Perica Ostojić postao magistar kanonskoga prava

U četvrtak 14. studenoga 2024. na Papinskomu sveučilištu *Antonianum* u Rimu fra Perica Ostojić, član naše Provincije položio je završni ispit *De Universo Codice* i time stekao naslov magistra kanonskoga prava. Ispitno povjerenstvo činili su Michele Sardella, predsjednik povjerenstva i ispitivač III. i IV. knjige Zakonika kanonskoga prava, David Maria Jaeger, ispitivač I., VI. i VII. knjige ZKP-a i Alexis Lawson, ispitivač II. i V. knjige ZKP-a.

U svom magistarskom radu, koji je bio preduvjet za mogućnost pristupa završnom ispitu, fra Perica je obradio temu „Sakramentalni pečat pred novim kanonskim i pastoralnim izazovima“.

U prvom poglavlju nastojao je istražiti povijesni razvoj sakramentalnoga pečata, od njegovih početaka u prvim stoljećima, kada su dane prve upute o čuvanju ispovjedne tajne, pa sve do 13. stoljeća, kada je sakramen-

talni pečat postao univerzalnom normom za cijelu Crkvu.

Drugo poglavlje posvetio je analizi aktualnih pravnih odredaba o sakramentalnom pečatu, temeljito razmatrajući jezične i pravne aspekte teksta kan. 983 Zakonika kanonskoga prava.

U trećem poglavlju usredotočio se na ključne izazove s kojima se danas suočava sakramentalni pečat, posebice na njegovu pravnu zaštitu u kontekstu civilnih zakonodavstava koja, osobito u slučajevima zlostavljanja maloljetnika, sve češće nastoje reducirati nepovredivost sakramentalne tajne na razinu profesionalne povjerljivosti koja u određenim okolnostima poznaje mogućnost otkrivanja.

Fra Perici čestitamo i želimo Božji blagoslov!

Kapitul franjevačkih jubileja

U našem samostanu na Širokom Brijegu 16. studenoga 2024. godine proslavljen je Kapitul franjevačkih jubileja. Name, prigodom slavlja osamsto godina od važnih događaja iz života sv. Franje (2023. – 2026.) generalni ministar fra Massimo Fusarelli sa svojim Definitorijem pozvao je sve provincije Reda na slavlje Kapitula kako bi se očitovalo bogatstvo franjevačke obitelji i omogućilo braći, u zajedništvu s ostalim članovima franjevačke obitelji, promišljanje o svojoj karizmi, zajedništvu i poslanju.

Prema *Smjernicama za slavlje Kapitula na rogožinama Reda 2023. – 2025.*, u srpnju ove godine proslavljena je prva, pripremna faza na pokrajinskim kapitulima. Na temelju izvještaja s mjesne razine, braća koja su izabrana za sudjelovanje na Kapitolu, zajedno s časnim sestrama franjevkama, članovima Franjevačkoga svjetovnog reda i Franjevačke mladeži, razmatrali su teme ponuđene u *Smjernicama*.

Nakon okupljanja u velikoj samostanskoj dvorani, sudionike je pozdravio gvardijan fra Ivan Marić, koji je izrazio dobrodošlicu svim prisutnima i poželio im plodonosan rad. S obzirom na to da

je provincijal fra Jozo Grbeš bio na pohodu braći u Švicarskoj, Kapitulom je predsjedao vikar Provincije fra Miro Šego. Fra Miro je otvorio kapitul i ukratko istaknuo važnost zajedničkoga rada i susreta. Uslijedila je molitva trećega časa i molitva pri otvaranju Kapitula.

Nakon toga, braća iz četiri samostana naše Provincije – Humac, Mostar, Široki Brijeg i Tomislavgrad – predstavila su zaključke s mjesne razine. Tajnik Kapitula fra Andrija Majić objasnio je način rada, a sudionici su podijeljeni u dvije skupine. Kako je predviđeno *Smjernicama*, u jednoj skupini bili su fratri, a u drugoj časne sestre i svjetovni franjevci. Razgovaralo se o tri ključne teme: *Obnoviti našu viziju: Koje karakteristike kariz-*

me trebamo otvoriti danas?, Hod u kakvom stilu: Koji proročki stil bratstva u malenosti?, Prigrli budućnost: Svjedočanstvo-poslanje – Tko i kako služimo? Kroz ove teme nastojalo se uočiti snage, slabosti, prijetnje i prilike u životu naše Zajednice.

Po završetku rada u skupinama, sudionici su se ponovno okupili na Plenumu, gdje su iznijeli zaključke svojih skupina i dodatno produbili razumijevanje stanja u našoj Provinciji. Kako je na kraju istaknuo fra Miro Šego, taj je susret ponovno iznjedrio bogatstvo i ljepotu zajedničkoga rada te pokazao važnost dijaloga unutar cijele franjevačke obitelji.

Kako bi Gospodin u nama potaknuo odvažne korake koji su se uočili potrebnima za našu Zajednicu i obasipa ju svojim blagoslovom te kao zahvalu na ovom plodonosnom susretu, Kapitul je završio slavljem svete mise u samostanskoj kapelici.

Zaključci s ovoga Kapitula, kako je to istaknuto u *Smjernicama* bit će dostavljeni svim bratstvima naše Provincije te proslijeđeni Južnoslavenskoj konferenciji provincijalnih ministara.

Kapitul na rogožinama

Na dan kada cijela franjevačka obitelj slavi blagdan Svih Svetih franjevačkoga reda, 29. studenoga, u našoj Provinciji tradicionalno se slavi Kapitul na rogožinama u našem samostanu Uznesenja BDM na Širokom Brijegu.

Ove godine okupilo se oko 80 fratara te je Kapitul započet molitvom trećega časa. Budući da ove godine slavimo osamstotu obljetnicu od rana sv. Oca Franje, u svom predavanju fra Alojzije Slavko Anđelić nastojao je oslikati Franjin put do Rana kao uzor redovništva. Između ostaloga fra Alojzije je napomenuo:

„Tako je sveti Franjo čineći sve kako bi dopustio Božjoj ljubavi da ga svega obuzme, postao *forma minorum* – uzor Manje braće. Postao je *speculum perfectionis* – ogledalo savršenstva. Svojim načinom života, sveti Franjo je doista postao otac – onaj koji nam vremenski pretihodi i koji nam daje život – išao je prije nas, probijao nam put, a u nasljeđe nam ostavio život. (...) Kroz povijest se redovnički stalež u Crkvi nazivao staležom

savršenstva. Danas se od toga naziva zazire, tobože, iz naše poniznosti. Ipak mi se čini da primjeri života mnogih redovnika i redovnica više upućuju na to da se ovaj naziv izbjegava iz osrednjosti, površnosti i duhovne lijenosti, a ne iz poniznosti. Savršenstvo o kojemu govorimo, nije naš uspjeh, nego dopuštanje njegovoj ljubavi da nas usavršuje. U razumijevanju ovoga nam može pomoći ona zgoda kad je brat Masseo pitao svetoga Franju zašto baš za njim hrle toliki ljudi. Franjo je odgovorio: [*Gos-*

podinove] najsvetije oči nisu našle na zemlji među grešnicima nevrednijeg, nedostojnijeg i većeg grešnika od mene. (...) Zato je mene izabrao da postidi plemstvo, oholost i jakost, ljepotu i mudrost ovoga svijeta, kako bi svi upoznali da svaka krepost, jakost i dobrota dolazi od njega, a ne od stvorova i da se nitko ne može hvaliti svojim djelima, već ako se tko hvali, neka se hvali u Gospodinu, kome pripada svaka čast i hvala na sve vijeke. (FI, 1483). Dakle, živjeti u staležu savršenstva znači u svojoj malečnosti dopustiti Gospodinu da na nama pokazuje savršenstvo svoje ljubavi i tako biti svjetlo svima drugima, cijeloj Crkvi.”

Po završetku predavanja provincijal fra Jozo Grbeš iznio je braći izvješće o stanju Provincije nakon čega je uslijedio bratski razgovor o pojedinim temama vezanima za život zajednice.

Kapitul je završio slavljem svete mise i bratskim druženjem te okrepom. Svetu misu je predslavio i propovijedao provincijal, a liturgiju i pjevanje animirali su naši novaci i postulanti.

+ Iva Bradvica

Dana 18. rujna 2024. godine preminula je Iva Bradvica ud. Ante (1932.), sestra našeg pokojnog brata provincijala fra Drage Tolja. Sveta misa i sprovodni obredi slavljeni su 19. rujna 2024. na groblju Krpuševac u Veljacima.

Njoj i našem pokojnom fra Dragi neka Gospodin udjeli pokoj vječni!

+ Ivan Jolić

Dana 10. studenoga 2024. godine u Kongori u 84. godini života preminuo Ivan Jolić pok. Veselka (1941.), otac našega fra Roberta Jolića. Sprovodni obredi slavljeni su u ponedjeljak, 11. studenog 2024. na mjesnom groblju u Kongori, a sveta misa zadušnica u župnoj crkvi u Kongori.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

+ Kata Mašić

Dana 12. listopada 2024. godine preminula je Kata Mašić (1954.) ud. Iće, sestra našeg pokojnog brata Mirka Bagarića. Sprovodni obredi slavljeni su u utorak, 15. listopada 2024. godine na mjesnom groblju u Kongori.

Njoj i našem pokojnom fra Mirku neka Gospodin udjeli pokoj vječni!

+ Ivan Ledušić

Dana 17. prosinca 2024. godine u 85. godini života preminuo Ivan Ledušić (1940.), otac našega fra Vine Ledušića. Sprovodni obredi slavljeni su u srijedu, 18. prosinca 2024. na mjesnom groblju u Gornjoj Bukovici, a sveta misa zadušnica u župnoj crkvi u Bukovici.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

+ Ivan Lebo

Dana 19. listopada u kanadskom gradu Sudbury u 69. godini života preminuo je Ivan Lebo, brat našeg fra Ljube Lebe, ml. Sprovodni obredi slavljeni su u utorak, 22. listopada 2024. godine u Sudbury-u.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Nota Kraljica Mira

Dana 19. rujna 2024. godine Dikasterij za nauk vjere izdao je *Notu o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje*. U Noti se, među ostalim, ističe sljedeće:

„1. Stigao je trenutak da se zaključí duga i složena povijest oko duhovnih fenomena Međugorja. Radi se o povijesti koju su pratila mimoilazna mišljenja biskupa, teologa, povjerenstava i analitičara.

3. Neposredan učinak fenomena povezanih s Međugorjem bio je veliki i rastući broj štovatelja u cijelome svijetu i brojnih osoba koje onamo hodočaste iz najrazličitijih krajeva.

Pozitivni se plodovi nadasve očituju u promicanju zdrave prakse vjerničkoga života, u skladu s tradicijom Crkve. U kontekstu Međugorja, to se odnosi kako na one koji su bili daleko od vjere tako i na one koji su do tada površno prakticirali vjeru. Mjesto je posebno po velikom broju takvih plodova: brojna obraćenja, učestali povratak sakramentalnoj praksi (euharistija i sakrament pomirenja), brojna zvanja za svećenički, redovnički i bračni život, produbljivanje vjerničkog života, intenzivnija molitvena praksa, brojna pomirenja supružnika te obnova bračnoga i obiteljskoga života. Valja spomenuti da se takva iskustva događaju nadasve u kontekstu hodočašća na mjesta povezana s prvotnim događajima, radije nego tijekom susreta s „vidiocima“ radi prisustva navodnim ukazanjima.

4. Intenzivan svakodnevni pastoral u župi Međugorje povećao se zbog „međugorskog fenomena“. U župi možemo svakodnevno promatrati molitvu različitih

dijelova krunice, svetu misu (uz brojna slavljenja čak i za vrijeme običnih dana u tjednu), klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu, brojne ispovijedi. Izvan župne crkve nalaze se dva križna puta, velika dvorana za katehezu i kapelica klanjanja. Osim uobičajenoga sakramentalno-duhovnoga života, u Međugorju se odvijaju različite redovne aktivnosti, primjerice godišnji seminari različitih vrsta, festival mladih (Mladifest), duhovne vježbe za svećenike, za bračne parove, organizatore hodočašća te za voditelje centara mira i molitvenih skupina.

Desetljećima župa Međugorje također nastavlja biti važna destinacija za hodočasnike. Za razliku od drugih mjesta štovanja povezanih s ukazanjima čini se da osobe idu u Međugorje nadasve kako bi obnovile svoju vjeru, radije nego zbog nekih preciznih i konkretnih razloga; zabilježena je čak i prisutnost skupina pravoslavnih kršćana i muslimana.

5. Mnogi su vjernici otkrili svoje zvanje za svećeništvo ili za posvećeni život u kontekstu „međugorskoga fenomena“. Priče tih osoba su vrlo raznolike, ali se pronalaze u istom duhovnom iskustvu osjećajući se pozvanima da na takav način slijede Isusa. Neki su otišli u Međugorje kako bi spoznali volju Božju u svom životu, neki samo iz znatiželje ili ne vjerujući uopće. Potom, određeni broj osoba izvješćuje da su primili milost zvanja uz jaku želju da se sasvim predaju Bogu dok su bili na brdu navodnih ukazanja, a drugi u klanjanju pred Presvetim.

Mnogim se osobama život pro-

mijenio nakon što su prihvatile međugorsku duhovnost u svojoj svakodnevici (poruke, molitvu, post, klanjanje, svetu misu, ispovijed...) i zbog toga se odlučili za svećeničko ili redovničko zvanje. Neki osjećaju da su u Međugorju primili konačnu potvrdu zvanja koje je sazrijevalo već neko vrijeme. Također, ima mnogo slučajeva otkrića posebnih zvanja izvan Međugorja, ali u kontekstu skupina inspiriranih duhovnošću i čitanjem knjiga povezanih s tim iskustvom.

Mnogo je istinskih obraćenja osoba udaljenih od Boga i od Crkve, koje su iz života obilježena grijehom prešli u radikalne egzistencijalne promjene vođene Evanđeljem. U kontekstu Međugorja izvješćuje se i o brojnim ozdravljenjima.

Mnogi su drugi otkrili ljepotu kršćanskoga života. Međugorje je za mnoge postalo mjesto koje je Bog izabrao za obnovu njihove vjere: ima dakle onih koji to mjesto doživljavaju kao novi početak svoga duhovnog puta. U drugim slučajevima mnogi su uspjeli prebroditi svoje duhovne krize zahvaljujući iskustvu Međugorja. Drugi izvješćuju o želji koja se rodila u kontekstu Međugorja, da se daruju duboko u službu Bogu u poslušnosti prema Crkvi ili s većom zauzetošću u životu vjere u vlastitoj župi. U međuvremenu su u mnogim zemljama u cijelome svijetu nastale brojne skupine marijanske pobožnosti i molitve koje su nadahnute duhovnim iskustvom Međugorja. Također, nikle su i karitativne inicijative vezane uz različite zajednice i udruge, posebice one koje se brinu za siročad, ovisnike

o drogama, alkoholičare, mlade s različitim problemima, osobe s invaliditetom.

Od posebne je važnosti prisutnost mnogih mladih, mladih parova i odraslih koji u Međugorju preko Gospe nanovo otkrivaju kršćansku vjeru, to iskustvo ih usmjerava prema Kristu u Crkvi. Svjedočanstvo snažne prisutnosti mladih u Međugorju su godišnji Festivali mladih (Mladifest).

Osim ovih konkretnih plodova, mjesto se doživljava kao prostor

velikoga mira, sabranosti, iskrene i duboke pobožnosti koja se brzo i lako širi.

Zaključno se može sažeti da su plodovi povezani s ovim duhovnim iskustvom pozitivni i da su se s vremenom odvojili od iskustva navodnih vidjelaca. Njih se više ne doživljava kao središnje posrednike „međugorskoga fenomena“, usred kojeg Duh Sveti čini mnoge lijepe i pozitivne stvari.

38. Putem *nihil obstat* o duhovnom događaju, vjernici su

„ovlašteni da ga se pridržavaju na razborit način” (*Norme*, čl. 22, §1: usp. Benedikt XVI, *Verbum Domini* 14). Iako ovo ne podrazumijeva izjavu o nadnaravnom karakteru fenomena o kojem je riječ (usp. *Norme*, čl. 22, §2), i podsjećajući da vjernici nisu obvezni vjerovati u njega, *nihil obstat* upućuje da potonji mogu primiti pozitivan poticaj za svoj kršćanski život preko ovoga duhovnog prijedloga i dopušta javno štovanje. Takva je odluka

moguća ako su se mogli zabilježiti mnogi pozitivni plodovi usred nekoga duhovnog iskustva, a da se u Narodu Božjem nisu raširili negativni ili rizični učinci.

Procjena obilnih i raširenih plodova koji su tako lijepi i pozitivni ne podrazumijeva proglašenje navodnih nadnaravnih događaja autentičnima, već se samo ističe da „usred” ovoga duhovnog fenomena Međugorja Duh Sveti plodonosno djeluje za dobro vjernika. Dakle, poziva se cijeliti i širiti pastoralnu vrijednost ovoga duhovnog prijedloga (usp. *Norme*, br. 17).

Osim toga, pozitivna procjena većine međugorskih poruka kao poučnih tekstova ne podrazumijeva proglašenje izravnoga nadnaravnog podrijetla. Posljedično, kada se spominju Gospine „poruke”, to se mora uvijek razumjeti kao „navodne poruke”.

39. Elementi prikupljeni u ovoj *Noti* omogućuju prepoznati da su ispunjeni uvjeti da se nastavi s odlukom *nihil obstat*. Mostarsko-duvanjski biskup izdat će odgovarajući dekret. Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, koji će nastaviti obnašati povjerene mu funkcije, morat će provjeriti da u svakoj publikaciji koja prikuplja poruke bude uključena ova *Nota* kao *Uvod*. On će potom sam razlučiti moguće buduće poruke ili prošle poruke koje još nisu objavljene i morat će odobriti njihovo možebitno objavljivanje, u svjetlu gore ponuđenih pojašnjenja. Isto tako, poduzet će mjere koje smatra potrebnima i vodit će pastoralno razlučivanje kao odgovor na nove situacije koje bi mogle nastati, obavještavajući ovaj Dikasterij.

40. Iako mogu postojati različ-

ta mišljenja o autentičnosti nekih činjenica ili o nekim vidovima ovoga duhovnog iskustva, crkvene vlasti u mjestima gdje je takvo iskustvo prisutno pozvane su cijeliti „pastoralnu vrijednost” te također promicati „širenje ovoga duhovnog prijedloga” (*Norme*, br. 17). Procjenjujući razborito što se događa na vlastitom teritoriju, u svakom slučaju, ovlast svakoga dijecezanskog biskupa da o tome odlučuje ostaje nepromijenjena (usp. *Norme*, čl. 7, §3). Iako su pozitivni plodovi ovoga duhovnog fenomena naširoko rasprostranjeni po cijelome svijetu, to ne niječe da mogu postojati skupine ili osobe koje, koristeći neprimjereno ovaj duhovni fenomen, postupaju pogrešno. Dijecezanski biskupi, svaki u svojoj biskupiji, imaju slobodu i ovlast donositi razborite odluke koje smatraju potrebnima za dobro Naroda Božjega.

41. U svakom slučaju, neka se ljudi koji idu u Međugorje snažno usmjere na to da prihvate kako se na hodočašća ne ide radi susreta s navodnim vidiocima, nego radi susreta s Marijom, Kraljicom Mira i – vjerni ljubavi koju ona osjeća za svoga Sina – radi susreta s Kristom i kako bi ga slušali u meditaciji Riječi, sudjelovanjem u euharistiji i euharistijskom klanjanju, na način kako se to događa u mnogim svetištima diljem svijeta u kojima se s najrazličitijim naslovima časti Blažena Djevica Marija.

42. Pročitajmo posljednju poruku, koja sažima dragocjen kristocentričan smisao međugorskoga prijedloga i prikazuje njegov najautentičniji duh:

„Draga djeco, moje riječi su jednostavne [...]. Ja vas pozivam svome Sinu. Samo On može

preobraziti očaj i patnju u mir i vedrinu. Samo On može dati nadu u najdubljim bolima. Moj Sin je život svijeta. Što Ga bolje upoznate, što Mu se više približite, više ćete Ga voljeti, jer moj je Sin Ljubav. Ljubav mijenja sve, čini prelijepim i ono što vam se bez ljubavi čini beznačajnim” (2. rujna 2018.).

Kraljice Mira, moli da oni koji slobodno prihvaćaju duhovni prijedlog Međugorja mogu živjeti sve sjedinjeniji s Isusom Kristom i da u njemu mogu pronaći pravi mir srca.

Tebi povjeravamo i ovaj naš svijet opterećen “trećim svjetskim ratom u komadićima”. Kraljice Mira, čuj molbu koja izlazi iz srca djece, mladih, siromaha i svake žene i muškarca dobre volje.

„Hvala, Majko naša! Zagledani u tebe, koja si bez grijeha, možemo nastaviti vjerovati i nadati se da ljubav pobjeđuje mržnju, da istina pobjeđuje laž, da oprost pobjeđuje uvredu, da mir pobjeđuje rat. Neka tako bude!” (Franjo, Molitva Mariji Bezgrješnoj, 8. prosinca 2022.).

Vrhovni svećenik Franjo, u audijenciji dolje potpisanom prefektu zajedno s tajnikom Doktrinarnog odsjeka Dikasterija za nauk vjere, odobrio je dana 28. kolovoza 2024. ovu Notu te je naložio da se objavi.

Dano u Rimu, u sjedištu Dikasterija za nauk vjere, 19. rujna 2024.

Víctor Manuel kard. Fernández
Prefekt

Mons. Armando Matteo
Tajnik doktrinarnog odsjeka

Ex Audientia Die 28. 08. 2024

Franciscus“

Dekret biskupa Petra Palića u vezi s duhovnim iskustvom vezanim za Međugorje

Nakon što je Dikasterij za nauk vjere izdao Notu "Kraljica Mira" biskup mostarsko-duvanjski mons. Petar Palić, izdao je dekret čiji tekst prenosimo u cijelosti:

PETAR PALIĆ

MILOŠĆU BOŽJOM I
APOSTOLSKE STOLICE

BISKUP
MOSTARSKO-DUVANJSKI

Dekret u vezi s duhovnim iskustvom vezanim za Međugorje

– Uzimajući u obzir potrebu da se zaključi razlučivanje o fenomenima vezanim uz pobožnost

prema Mariji „Kraljici Mira“ u Međugorju, posebno u svjetlu trenutne situacije i odluka koje su već donesene u vezi s pastoralnim usmjerenjem, kao i potrebu da se pruže neka objašnjenja s obzirom na ovo;

- U svjetlu Normi za postupanje u razlučivanju navodnih nadnaravnih fenomena, koje je izdao Dikasterij za nauk vjere 17. svibnja 2024.;
- Budući da je Sveti Otac Franjo već poduzeo mjere kako bi osigurao duhovnu pratnju vjernika koji se žele pridržavati ovog duhovnog prijedloga;
- Budući da je Apostolski vizitator, koji boravi na tom mjestu, izrazio vrlo pozitivno mišljenje o duhovnom ozračju i izrazima

pobožnosti u Međugorju;

- Prihvaćajući sinovskom poslušnošću Notu „Kraljica mira – o duhovnom iskustvu vezanim za Međugorje“, koju je odobrio Sveti Otac Franjo, 28. kolovoza 2024., a koju je izdao Dikasterij za nauk vjere, 19. rujna 2024., kojom se izjavljuje da su, s obzirom na navedeno duhovno iskustvo, „da su ispunjeni uvjeti za nastaviti s odlukom nihil obstat“;
- Imajući na umu pozitivnu ocjenu, ali i pojašnjenja koja se izražavaju u navedenoj Noti o porukama vezanim uz duhovno iskustvo Međugorja, posebno o tome da skup poruka pripisanih Kraljici Mira iz Međugorja ima veliku duhovnu

vrijednost i izražava, različitim riječima, stalni evanđeoski nauk, uvijek stavljajući u središte pouzdanje u Boga kroz potpuno pouzdanje u Mariju, da se bude oruđe mira;

- Svjestan drugih pozitivnih i ne manje važnih aspekata ovih poruka – dobro istaknutih u navedenoj Noti – kao što su oni koji jasno stavljaju Marijin zagovor i djelovanje podređeni Isusu Kristu, tvorcu milosti i spasenja u svakoj osobi; oni koji nude snažnu teocentričnu viziju duhovnog života i pozivaju na vjerno pouzdanje u Boga koji je ljubav; oni koji se odnose na važnost traženja pomoći Duha Svetoga i potrebu napuštanja svjetovnog načina života te pretjerane navezanosti na zemaljska dobra uz učestale pozive na obraćenje, što su osnovni uvjeti za postizanje istinskog mira u svijetu; oni koji potiču na nepodcjenjivanje ozbiljnosti zla i grijeha te na borbu protiv zla i utjecaja Sotone; oni koji ističu da je temeljna kršćanska obveza molitva, zajedno s preporukom konkretne bratske ljubavi koja prati, daruje, služi, oprašta,

blizu je siromasima, ne zaboravljajući nikada na crkvenu dimenziju zajedništva s cijelom Crkvom, s pastirima i također sa Svetim Ocem;

- S obzirom na obilje svjedočanstava vjernika i pastira o brojnim pozitivnim plodovima vezanim uz pobožnost prema Mariji „Kraljici Mira“;
- Na kraju, imajući u vidu činjenicu da ovaj fenomen uvelike nadilazi Mostarsko-duvanjsku biskupiju do te mjere da se pobožnost proširila cijelim svijetom;

ODLUČUJEM

- da ništa ne priječi (nihil obstat) „da se cijeni pastoralna vrijednost i da se promiče širenje ovog duhovnog prijedloga pa i mogućim hodočašćima“ (Norme, br. 17);
- da su vjernici, kad je u pitanju pobožnost prema Mariji „Kraljici Mira“, „ovlašteni da je se pridržavaju na razborit način“ (Norme, čl. 22, §1: usp. Benedikt XVI., Verbum Domini, br. 14), iako to ne podrazumijeva odobravanje nadnaravnog

karaktera fenomena o kojemu je riječ (usp. Norme, čl. 22, §2), uz napomenu da vjernici nisu dužni vjerovati u to;

- da su svećenici ove Biskupije, prihvaćajući i poštujući odluku Crkve, slobodni pristati ili ne pristati uz ovaj duhovni prijedlog;
- da se Apostolskog vizitatora poštuje i sluša u odlukama koje će donositi u situacijama koje se mogu pojaviti.

Zbog široke rasprostranjenosti pobožnosti prema Mariji „Kraljici Mira“ po cijelom svijetu, ne dovodeći u pitanje ovlast svakog dijecezanskog biskupa da o ovoj stvari samostalno odlučuje sukladno čl. 7, §3 Normi za postupanje u razlučivanju navodnih nadnaravnih fenomena, određujem da se ovaj dekret objavi 19. rujna 2024.

Jedan primjerak dekreta neka se pošalje Dikasteriju za nauk vjere, a drugi Predsjedništvu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Mostar, 19. rujna 2024.

✠ Petar Palić, biskup

Susret novaka naše Konferencije

Nova generacija novaka naših provincija okupila se u Franjevačkom samostanu sv. Ante na Humcu u Hercegovini gdje je održan susret franjevačkih novaka Južnoslavenske konferencije provincijala (JKP) od 23. do 26. rujna 2024. godine. Na ovom susretu sudjelovali su novaci i odgojitelji iz pet franjevačkih provincija: Franjevačke provincije Sv. Križa – Bosne Srebrene, Hrvatske Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, Franjevačke provincije Sv. Jeronima, Slovenske provincije Svetoga Križa te Hercegovačke Franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije koja je bila domaćin i organizator susreta.

Po dolasku na Humac i smještaja, susret je započet bratskim druženjem u novicijskoj zbornici. Riječ dobrodošlice nazočnima uputio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš. Uslijedilo je razgledanje stare i nove humačke crkve, samostanskoga muzeja i galerije, te molitva krunice i časoslova. Nakon večere bilo je predstavljanje novicijata i provincija u Domu svetoga Ante. Svaki je novicijat imao svoga predstavnika koji je ukratko predstavio život u zajednici i njezinu povijest.

Svaki je dan započinjao zajedničkom molitvom časoslova jutarnje i službe čitanja, nakon čega bi se obilazili hercegovački samostani. Prvo odredište bio je Široki Brijeg gdje je domaćin bio fra Dane Karačić upoznavši nas s poviješću provincije, hercegovačkoga naroda i fratara koji su čuvali svoje svetinje i svojim životom posvjedočili vjeru u

svoje ideale. Novaci su posjetili i mostarski samostan gdje smo nakon ručka sa samostanskim bratstvom te uz stručnu pratnju fra Ante Marića razgledali crkvu, samostan i samostansku knjižnicu te potom otišli do Staroga mosta i posjetili studentski dom *Dompes*. U poslijepodnevnom satima vratili smo se u Međugorje gdje smo sudjelovali na večernjem molitvenom programu, a potom krenuli prema Humcu gdje je bio nastavak bratskoga druženja do poćinka.

Sutradan smo nakon doručka posjetili Podbrdo, izmolili smo zajedničku krunicu i Kraljici Mira preporučili naše nakane i naše zajedništvo. Poslije kratkoga predaha program smo nastavili u obilasku Majćina sela, vrta svetoga Franje i Udruge „Milošrdni Otac“ kroz koje nas je proveo fra Dragan Ružić, ravnatelj i predsjednik Udruge „Pomoć blišnjemu“. Poslušali smo dva svjedoćanstva i obilazak zaključili zajedničkim rućkom. Nakon povratka na Humac uslijedila je molitva večernje i euharistijsko slavlje u crkvi. Većer smo proveli u novicijskom dvorištu kroz druženje, razgovore i pjesmu.

Posljednji dan ovoga našeg susreta započeli smo okupivši se u Franjevačkoj kući molitve u Masnoj Luci gdje nas je doćekao fra Marko Galić i pokazao nam kuću i crkvu. Poslije svete mise i molitve krenuli smo na rućak te u 13 sati pošli prema Tomislavgradu gdje nas je gvardijan fra Bože Milić proveo kroz spomen crkvu, samostan, knjižnicu i muzej. Nakon kratkoga druženja u samostanskom blagovalištu bratski smo se pozdravili i rastali.

Ovaj kratki susret nas novaka i naših odgojitelja svakome pojedincu pružio je osjećaj bratske blizine i pripadnosti. Duh bratskoga zajedništva kroz molitvu i program među nama raste i postaje sve prisutniji što je pravo blago franjevačkoga života. U vrlo kratkom vremenu uspjeli smo se povezati i pronaći onu bratsku nit koja vodi naš red od svojih početaka, onu nit koja veće sve naše provincije i čini ih jednom nedjeljivom cjelinom. Pronašli smo nit Krista koji sve ljude ujedinjuje u svome Tijelu, po kojemu smo svi braća koja hvale i blagoslivljaju istoga Oca u zajedništvu i radosti.

fra Ivan Vasilj

Rumeni list: „Hrvati u Švicarskoj su živa Crkva“

Einsiedeln – Rumeni list, 46. susret hrvatske katoličke mladeži Švicarske održan je, unatoč jakoj jesenskoj kiši, u svetištu Crne Gospe u Einsiedelnu, u subotu, 28. rujna 2024. Mnogi Hrvati iz Švicarske osobno ili obiteljski tijekom godine hodočaste Majci Božjoj

i vjernici iz HKM Ludwigshafen s voditeljem misije fra Slavkom Antunovićem, grupa framaša iz HKM Stuttgart i skupina mladih iz HKM Singen-Villingen s voditeljem misije fra Robertom Crnogorcem.

Ovogodišnji program hodočašća Rumeni list započeo je

temu: „A da krenemo ispočetka“. U svom predavanju istaknuo je da je cilj hodočašća biti bolji. To je vrijeme kada promišljamo svoj život, te u susretu sa živim Gospodinom imamo uvijek prigodu za novi početak. Naglasio je kako je važno osvijestiti sebi da je naš kršćanski cilj vječni život. Nakon

Einsiedelskoj. Ipak, to višestoljetno benediktinsko svetište Crne Gospe Hrvati katolici potpuno ispunje u lipnju, kad je Zavjetno hodočašće i u rujnu, kad je Rumeni list. Tada organizirano hodočaste hrvatski vjernici iz dvanaest misija sa svojim misionarima iz Švicarske. Ove godine na Rumenom listu sudjelovali su

molitvom krunice Božanskom milosrđu, koju je predvodio fra Goran Azinović u velikoj samostanskoj baroknoj dvorani u 15 sati. Nakon krunice fra Goran je predstavio predvoditelja ovogodišnjega hodočašća p. Stjepana Ivana Horvata, misionara Krvi Kristove iz Zagreba. P. Stjepan Ivan je održao predavanje na

predavanja uslijedila su pitanja mladih.

Mladima za sakrament pomirenja i duhovne razgovore bili su na raspolaganju svećenici u ispovjedaonicama. Jaka jesenska kiša nije prestajala cijeli dan. Put križa započeo je ispred Bazilike ispod hrastovih rumenih listova u 17 sati. Sudjelovalo je oko

četiri stotine mladih na molitvi uz Kalvariju. Uvod u pojedine postaje molio je p. Stjepan Ivan, a mladi iz pojedinih misija čitali su tekstova stajališta. Za pjevanje su se pobrinule misijske suradnice i časne sestre. Križ su nosili mladi iz Misije „Basel“. Stijeg Rumenog lista ponosno su nosili mladih iz Misije „Bern“. Za ozvučenje brinuli su mladi Misije „Zug“. Zacijelo, zbog žuborenja nabujalih potoka i jake kiše, koja je neprestance lupala po kišobranima, sudionici na začelju nisu mogli čuti molitve i pjesme. No oni su molili u miru iz knjižica u kojima je bio tekst Puta križa teologa Romana Guardinia. Molitva uz Kalvariju uzdizala se uz visoke jele i breze nebu.

Svečano euharistijsko slavlje započelo je u Bazilici u 19 sati. Kad je pred misu u sakristiju došao p. Stjepan Horvat, upitao ga je mlađi sakristan, benediktinac p. Beno, odakle je došao. Na odgovor p. Stjepana Ivana da je došao iz Hrvatske, p. Beno odmah nastavi: „Hrvati u Švicarskoj su živa Crkva“. Prije svete mise sve nazočne pozdravio je fra Antonio Šakota, koordinator Vijeća hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj. Zatim je svoje pozdrave i dobrodošlicu u svetište uputio opat Urban. Naglasio je da je Gospino svetište kuća svih nas. Svetu misu predvodio je p. Stjepan Ivan, a koncelebrirali su fra Vine Ledušić, fra Branko Radoš, fra Slavko Antunović, fra Vlado Buntić, fra Iko Skoko, fra Zlatko Ćorić, fra Marinko Šakota, fra Mika Stojić, fra Stanko Ćosić, fra Goran Azinović i fra Antonio Šakota. P. Stjepan

Ivan propovijedao je o važnosti održavanja svoga „Da“ Bogu po primjeru Blažene Djevice Marije. Čitanja i molitvu vjernika čitali su predstavnici misija. U zboru je sudjelovalo preko 50 mladih iz više misije pod vodstvom orguljašice prof. Petre Hrvačić i Lovre Uzelca. Sakristani rekoše da se pričestilo 800 mladih.

Fra Antonio Šakota je na kraju mise zahvalio Bogu, te svima pojedinačno koji su na bilo koji načini pridonijeli slavlju 46. Rumenoga lista. Spomenuo je posebno fra Vladu Buntića koji je bio sudionik i prvoga Rumenog lista.

Prvi Rumeni list održan je u športskoj dvorani „Aue“ u Badenu 25. rujna 1977. Nastavljano je održavanje u Badenu sve do 1990. Zatim jedan Rumeni list, onaj 1991., održan je u Zürichu, točnije u sportskoj dvorani u Oberglattu. Od 1992. Rumeni list održava se u Gospinu svetištu u

Einsiedelnu. Dva puta hodočašće nije održano zbog strogih švicarskih pravila u vrijeme epidemije izazvane koronom virusom. Naziv hodočašća mladih hrvatskih katolika Švicarske „Rumeni list“ dobio je po rumenoj boji hrastova jesenskoga lista. Pozdravna pjesma na prvom susretu 1977. glasila je:

„Kada jesen korak pruži
Rumeni listak nek nas tada
Oko stabla svoga združi
Kao što nas zove sada
Hej, haj, zapjevaj
Nek veselje nema kraj“.

Nakon završetaka duhovnoga programa nastavilo se druženje u velikoj gradskoj dvorani „Zwei Raben“, koja je nije mogla primiti sve sudionike. Prije večere nazočne je pozdravio fra Marinko Šakota, predvodio je molitvu blagoslova hrane i najavio grupu „Indigo“.

fra Iko Skoko

Molitveno bdjenje pred moćima sv. Franje

U četvrtak, 10. listopada, u našoj samostanskoj crkvi Bezgrešnoga začeća BDM u zagrebačkoj Dubravi održano je molitveno bdjenje pod naslovom „Osam stoljeća svjetlo evanđelja, po tebi, Franjo, sav svijet obasjava”, u organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Na samom početku bdjenja, provincijal fra Jožo Grbeš unio je u procesiji moći svetoga Franje i izložio ih na oltaru. Prigodne

tekstove pjesnika Stjepana Lice čitali su gospodin Dario Brigić i gospođa Ružica Lice, a svojim pjevanjem svaki tekst su popratili bogoslovi Hercegovačke franjevačke provincije.

Tekstovi su obuhvaćali sve važnije trenutke Franjina života, od pisanja prvoga Pravila, jaslica u Grecciu, primanja svetih rana koje posebno obilježavamo ove godine, pa do pjesme brata Sunca i do samoga preminuća svetoga Franje. Na kraju molitvena

bdjenja, sve prisutne je blagoslovio otac provincijal te su svi imali priliku osobno častiti moći svetoga Franje.

Franjo moli čitavim svojim bićem. Čitavim životom. U svojoj je molitvi do kraja izložen. Za njega život, ako čitav nije razgovor s Bogom, nije život u punini. On je tek „mjed što ječi, cimbal što zveči“ (1Kor 13,1).

Franjo svjedoči: nije do tebe da probijaš put kroz svijet. Do tebe je da probijaš put kroz svoje srce. I dopustiš Bogu da njime ide. Probudi svoju dušu. Iziđi i stani pred Boga. Razgovaraj s njim.

Odazovi se njegovu Duhu i kada je šapat blagog lahora, i kada je suza koje se ne uspijeva suspregnuti, i kada je oganj koji pročišćava i pokreće. I znaj: ne možeš neokrznut kroz uska vrata tijesnim putem proći.

Moli, molimo zajedno: Gospodine, osnaži me da i ja u svome biću, u svome životu ponese svete rane. Rane ljubavi.”

Stjepan Lice

fra3net

Relikvije svetoga Franje u Hercegovini

Osamstotoj obljetnici otkako je sv. Franjo na brdu La Verna zadobio rane naši fratri i tisuće vjernika u Hercegovini imali su prigodu častiti relikviju sv. Franje povezanu upravo s njegovim ranama. Naime, relikvija platna kojim je sv. Franjo zavijao svoje rane i koje je natopljeno njegovom krvlju donesena je iz Svetoga samostana u Asizu u naša tri samostana.

Na Humac, 18. listopada 2024. godine u ime Hrvatske provincije franjevac konventualaca relikviju je donio fra Zlatko Vlahek, tajnik Provincije. Svečanu svetu misu u 18 sati predstavio je humaćki gvardijan fra Dario Dodig u suslavlje s fra Zlatkom i braćom iz humaćkoga samostana. Nakon svete mise brojni vjernici koji su došli ne samo iz Hercegovine nego i iz bližih dalmatinskih mjesta imali su prigodu častiti relikviju. U zajedničkom obredu čašćenja relikvije

razmatrani su tekstovi iz života sv. Franje koji govore o pet rana utisnutim na njegovo tijelo te su pjevane litanije sv. Franje, a nakon toga svatko je mogao osobno doći i dodirnuti relikvijar. Zbog mnoštva vjernika čašćenje relikvije potrajalo je do dugo u noć.

Sljedećega dana, 19. listopada, relikvije su donesene u širokobriješki samostan. Svečano misno slavlje u 19 sati predslavio je naš provincijal fra Jozo Grbeš u suslavlju sa širokobriješkim gvardijanom fra Ivanom Marićem, ml., fra Zlatkom Vlahekom te braćom iz širokobriješkoga samostanskog područja. U ulaznoj procesiji sudjelovali su framaši koji su držeći svijeće u ruci od ulaza u crkvu do oltara na taj način dočekali i počastili relikvije Sveca koji i njih oduševljava i koji usmjerava njihove mladenačke korake. Nakon svete mise uslijedio je obred čašćenja relikvije kao što je to bilo i na

Humcu te su potom svi vjernici imali prigodu i osobno dodirnuti i počastiti relikviju.

U mostarskom samostanu braća i vjernici imali su prigodu častiti relikviju u nedjelju, 20. listopada. Relikvija je bila izložena u crkvi za vrijeme slavlja prijedopodnevnih svetih misa, a nakon svake svete mise vjernici su mogli osobno dodirnuti i počastiti relikviju. Središnje misno slavlje u 9 i 30 sati na kojem se okupilo mnoštvo vjernika predslavio je provincijal fra Jozo Grbeš, a misno slavlje u 11 sati predslavio je fra Zlatko Vlahek.

Zahvalni smo Gospodinu što je nas i naše vjernike o ovoj osamstotoj obljetnici obdario ovom velikom milošću da možemo častiti relikvije sv. Franje te iznova pronalaziti snagu da u ovom našem vremenu živimo radost evanđelja i suobličujemo se raspetome Kristu kako nas tome uči sv. Franjo.

Framafest 2024. godine

U subotu, 26. listopada 2024. godine u Mostaru je održan Festival duhovne glazbe Franjevačke mladeži – *Framafest* pod geslom „Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist.“ (Gal 2,20).

Taj XXV. Framafest okupio je 840 framaša iz čak 29 mjesnih bratstava Frame Bosne i Hercegovine te iz jednoga bratstva Frame *Hrvatske*. Program je započeo okupljanje framaša kod

Petra Bračić, nacionalna predsjednica Frame *BiH*, a obratili su se i fra Jozo Hrkać, nacionalni duhovni asistent Frame te fra Jozo Grbeš, provincijal. Program koji su vodile Sanja Pehar i Zdravka Pišković započeo je izvedbom Frame *Kiseljak*, koja je prošle godine pobijedila na XIV. Framafestu u Sarajevu s pjesmom „Mir u tišini“. Na ovogodišnjem Framafestu nastupilo je 14 bratstava Frame *BiH* te jedno brat-

pjesmom „Put života“, a nagradu za najbolji scenski nastup Frama *Dubrava*. Treće mjesto pripalo je Frami *Nova Bila*, koja nam se predstavila s pjesmom „Gledaš me“. Drugo mjesto osvojila je Frama *Kiseljak* s pjesmom „Put života“, a prvo mjesto na ovogodišnjem Framafestu pripalo je Frami *Međugorje* s pjesmom „Svete rane“. Po završetku proglašenja framaši imali su priliku još jednom čuti pobjedničku

Franjevačke crkve i samostana sv. Petra i Pavla. Svetu misu predslavio je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, u koncelebraciji s duhovnim asistentima. Euharistijsko misno slavlje animirao je zbor Frame Hercegovina pod ravnanjem fra Ante Vukoje. Nakon misnoga slavlja uslijedio je ručak te pauza.

Program se nastavio u Hrvatskom domu Herceg Stjepana Kosače, gdje je započeo natjecateljski dio. Festival je otvorila

stvo Frame *Hrvatske*, a o najboljima je odlučivao tročlani žiri u sastavu: fra Branimir Novokmet, Ivana Zrimšek Šaravanja i Filip Klarić. Zajedno sa svojim bendom, u revijalnom dijelu nastupio je fra Marin Karčić. To je bio trenutak u kojem je svaki framaš pjesmom slavio Gospodina koji nas je i okupio u ovolikom broju u Mostaru.

Nakon revijalnoga dijela došao je i trenutak proglašenja pobjednika. Nagradu za najbolji tekst osvojila je Frama *Kiseljak* s

pjesmu. Na kraju ostaje samo iskrena zahvala Bogu na još jednom održanom Framafestu. Takvi su projekti samo dokaz koliko je mladih koji su spremi služiti Gospodinu te ga slaviti u svojim pjesmama. Hvala svima onima koji su na bilo koji način pomogli u realizaciji ovoga projekta. Hvala svim framašima na sudjelovanju, a na poseban način volonterima iz Frame *Mostar* bez kojih bi ovaj Framafest bilo teško organizirati.

Frama Hercegovina

Biskupsko ređenje msgr. fra Mladena Vukšića

Biskupsko ređenje novoga kotorskog biskupa, člana naše Hercegovačke franjevačke provincije fra Mladena Vukšića održano je u subotu, 23. studenoga 2024. u katedrali sv. Tripuna u Kotoru.

Zareditelj je bio zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša, a suzareditelji splitsko-makarski nadbiskup Zdenko Križić te barski nadbiskup Rrok Gjonellashaj.

Okupljenima u kotorskoj katedrali, prije znaka križa, obratio se mons. Gjonellashaj, dosadašnji apostolski upravitelj Kotorske nadbiskupije. „Gospodin nam danas daruje novoga biskupa. Kotorska biskupija – ova mjesna Crkva bogata velikanima vjere, duha i kulture – dobiva pastira kojeg je strpljivo čekala i kojeg zaslužuje. (...) Radostan sam jer sada znam da nisam sam, već imam brata biskupa s kojim ću moći zajedno raditi na širenju Radosne Vijesti, brinuti se o dobrobiti Katoličke Crkve i njezinih vjernika u Crnoj Gori“, rekao je.

Barski nadbiskup istaknuo je da mons. Vukšić započinje službu uoči svetkovine Isusa Krista – Kralja svega stvorenog. „Ne da kraljuješ, nego pun ljubavi da služiš. Ti znaš da mu trebaš ostati vjeran; to si svojim geslom posvjedočio. Budi mu vjeran te u njegovoj ljubavi, milosti i radosti živi; vodi ovu Biskupiju te uživaj obilat duhovni plod i evanđeoski blagoslov. Dragi biskupe, običaj je novome biskupu darovati neki dar. Neka tebi danas bude najdragocjeniji dar biskupsko ređenje i Biskupija koju preuzimaš“, poručio je imenovanom kotorskom bisku-

pu mons. Gjonellashaj.

Nakon uvodnih obreda i liturgije riječi uslijedila je liturgija ređenja. Bulu pape Franje o imenovanju mons. Mladena Vukšića kotorskim biskupom pročitao je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori Francis Assisi Chullikatt.

„Razmotrivši dakle savjet Dikasterija za Biskupe i mišljenje Državnoga tajništva, puninom naše apostolske vlasti i autoriteta ovim pismom tebe rado postavljamo kotorskim biskupom, sa svim udijeljenim pravima i danim odgovarajućim obvezama po normama Zakonika

kanonskog prava. (...) Konačno, ljubljene sine, molimo Duha Svetoga da obiljem duhovnog blagoslova umnoži tvoj trud za dragu Kotorsku biskupiju, po zagovoru Bezgrešne Djevice Marije, sv. Josipa, njezina prečistoga zaručnika, sv. Tripuna, zaštitnika tvoje biskupije te ostalih svetih iz Zaljeva svetaca“, pročitao je, između ostaloga, apostolski nuncij. Uslijedila je homilija mons. Kutleše.

„Danas s posebnom radošću zahvaljujemo Svetom Ocu što je drevnoj Crkvi kotorskoj, malenoj po broju vjernika, ali velikoj po duhovnoj tradiciji i naslijeđu

Čestitka Generalnoga ministra Reda fra Mladenu Vukšiću

Preuzvišeni oče biskupe,
dragi brate Mladene,
Gospodin ti dao mir!

Na dan tvog biskupskog ređenja u duhu sam s tobom i u molitvi zahvaljujem *Svevišnjem, Svemogućem i dobrom Gospodinu* na časti koju je Sveti Otac, papa Franjo, odlučio ukazati našem Redu odabравši tebe, dragi fra Mladene, za nasljednika apostola, svjedoka Uskrsloga i služitelja Evanđelja Isusa Krista u Kotorskoj biskupiji.

Dok nakon tolikih godina napuštaš svoju Franjevačku provinciju u Hercegovini i oblik pastoralne odgovornosti u kojoj se nisi štedio, jamčim ti svoju molitvenu blizinu za ovaj novi i zahtjevni početak službe u ozračju osobito bliskoga i osobnoga kontakta sa svećenicima i pukom u *zaljevu svetaca* u Crnoj Gori, ali i onom s vjernicima i klerom Pravoslavne crkve. Neka bude plodonosno i ispunjeno milošću za tebe i za Božji narod ove biskupije koja je brojčano mala, ali uistinu bogata tolikim primjerima herojske kršćanske svetosti! Riječ je o jednom od onih mjesta koja Crkva ne želi napustiti, i zbog povijesti, ali i zbog svoje osobite zadaće: biti prisutni kao *kvasac i svjetlo*.

Siguran sam da sa sobom носиš svoj duboki franjevački identitet i kako ćeš moći biti brat koji postaje Pastir; onaj koji ne vlada, nego upravlja vodeći i prateći; onaj koji nije iznad, nego usred zajednice vjernika, kako nam uostalom i sveti Franjo pokazuje svojim životom i riječju. Tako ćeš moći uistinu posvjedočiti Crkvi kojoj si poslan onaj trajni evanđeoski cilj i zadatak: ljubav prema svima, bez razlike.

Neka te uvijek prati zaštita Blažene Djevice Marije – Kraljice mira, zagovor svetoga Tripuna, svetog Leopolda Bogdana Mandića, blaženog Gracije, te onaj oca i brata našega Franje.

Neka te Gospodin blagoslovi i podari ti trajnu i radosnu vjernost glasu Duha Svetoga.

Bratski te pozdravljam!

svetaca i blaženika, dao vlastitog pastira u osobi novoimenovanoga biskupa fra Mladena“, kazao je mons. Kutleša.

Osvrćući se na biskupsku službu, istaknuo je da se ona ne može zaslužiti već prihvatiti. „Ne stječe se po zaslugama, nego po milosrđu za služenje Tijelu Kristovu – Crkvi. Biskup fra Mladen toga je bio svjestan kada je za svoje biskupsko geslo uzeo riječi nadahnu-te Poslanicom Timoteju ‘Ostani vjeran’. Ta vjernost onome u čemu je poučen i čemu je vjeru dao – ističe iz životnoga zajedništva s Kristom“, rekao je propovjednik.

Oslanjajući se na drugo misno čitanje iz Druge poslanice Korinćanima, u kojemu sv. Pavao objašnjava kakva treba biti apostolska služba, mons. Kutleša istaknuo je tri zahtjeva koja ju prate: ustrajnost, iskrenost i cjelovitost te propovijedanje Krista i služenje čovjeku.

Sv. Pavao – progonitelj kršćana u susretu s Gospodinom postao je svjestan „da je njegova revnost bila krivo usmjerena te da samo po milosrđu Božjem prima poslanje“, kazao je propovjednik. „To poslanje nije očitovanje ljudske mudrosti, nego slave Božje. Svijest o uzvišenosti poziva naviještanja Isusa Krista, kao i spoznaja da je na to poslanje pozvan, iako ničim to nije zaslužio, sv. Pavlu daje snage da sačuva srčanost i podnese najteže udarce i osporavanja“, objasnio je mons. Kutleša.

Naviještanje Božje riječi u službi je spasenja duša. „Bez svijesti da se ta služba prima po milosrđu Božjemu, svatko bi se obeshrabrio zbog vlastite nedostatnosti da odgovori na tako uzvišen poziv. Lijepo je to izraženo i u opisu gesla biskupa fra Mladena: ‘Kristov učenik, kako na putu osobne vjere tako i u prihvatanju službe koja mu se u Crkvi povjerava, pozvan je čuvati životnu sraštenost s Kristom jer samo tako može ostati vjeran’. Dodao bih i da se samo tako može sačuvati srčanost i odvažnost u svjedočenju Božje riječi bilo to zgodno ili nezgodno“, rekao je propovjednik.

„Sv. Pavao se ne ustručava naglasiti svoju iskrenost, dosljednost i poštenje u naviještanju Božje riječi. Odrekao se svakoga njezina prikrivanja lukavošću i izvrtanjem; nije koristio Božju riječ za vlastiti probitak, nije ju krivotvorio niti razvodnio, nije sebe stavljao ispred Božje poruke“, rekao je zagrebački nadbiskup osvrćući se na jedan od zahtjeva apostolske službe – na iskrenost i cjelovitost. Govoreći o propovjednicima koji podliježu iskušenjima nadbiskup Kutleša istaknuo je da je „najtužniji oblik razvodnjavanja Božje riječi intelektualna i molitvena lijenost“. „Riječ Božju treba

proučavati i meditirati, usvajati je životom“, naglasio je.

Biskupsko služenje, prvo je među Božjim darovima zajednici vjernika. „Biskupi i svećenici dar su Crkvi zbog vas, dragi vjernici. Biskup Mladen je ovdje zbog tebe, draga Crkvo kotorska. Zato ga s velikom odvažnošću preporučujem savjesti svakog vjernika, ali i savjesti svakoga tko u dobroj volji teži Božjoj slavi. Siguran sam da će, vjeran svome poslanju, učvršćivati u vjeri sve koji su mu povjereni, čuvajući njezin poklad. Katkad će njegova služba ‘zahtijevati čvrstinu trsa od kojega je oblikovan (njegov) biskupski štap, a katkada mekoću vitice koja traži put do čvrstine‘“, rekao je mons. Kutleša.

Pastirska služba zahtijeva da se Krista propovijeda i služi čovjeku, a ne sebi, kazao je propovjednik nadovezujući se na treći zahtjev apostolske službe. „Biskup ne prima svoju službu da bi bio velik u ljudskim očima. Nije pozvan prenositi svoje vlastite ideje, pojmove, misli,

mišljenja ili životne filozofije. Ne koristi biskupsku vlast naučavanja kako bi impresionirao ljude svojim talentima, sposobnošću i rječitosti. Jednom riječju, nije pozvan promovirati i propovijedati sama sebe, nego Isusa Krista Gospodinom. To je temeljni navještaj vjere“, istaknuo je mons. Kutleša.

Nastavno na misao da je biskup „sluga poradi Isusa“, nadbiskup je rekao da je biskup pozvan – biti odan svojim vjernicima. „Isus je prvi posred nas kao onaj koji poslužuje“, kazao je propovjednik. Napomenuo je da ne postoji veća služba od služenja drugima radi Krista. „Novoimenovanom biskupu kotorskom Mladenu, franjevcu po životnom pozivu, to je posve logičan zahtjev. Duhovno stasao pod okriljem franjevačke karizme, zna da takvo služenje, da bi bilo autentično, zahtijeva srce ispunjeno Bogom. Zna da ‘Kristova mudrost kazuje da je slava u služenju životu drugih, u davanju života, u umiranju’ i ‘u duhu franjevaštva kao biskup želi i nadalje radosnim služenjem očitovati Kristovu blizinu svima kojima je poslan‘“, kazao je glavni zareditelj.

„Dragi vjernici drevne Crkve kotorske, duboko ukorijenjeni u vjeri i ponosnoj baštini svojih predaka, poznati ste po svojoj plemenitosti, gostoljubivosti i

Čestitka provincijala fra Jozе Grbeša

Poštovani oče biskupe fra Mladene, u ime sve braće, tvoje i naše Hercegovačke franjevačke provincije, čestitam ti.

Čestitam u ime sve braće, nas više od dvije stotine, koja služe od Mostara do Montreala; od Širokoga Brijega do Züricha; od Međugorja do Chicaga; od Tomislavgrada do Zagreba. Vjerujem da će braća imati sada i novu postaju i razlog dolazaka u grad i zemlju ovdje slavnih Bokelja.

Ja vjerujem da ono što smo dobili, pozvani smo dijeliti s drugima. Neka i tvoja franjevačka baština bude bogatstvo i samo bogatstvo koje se dijeli. Naš dragi Sveti Otac Franjo nas je učio kako živjeti, kada je godine 1216. ne tako dugo nakon gradnje ove dične katedrale, nakon dobivene privilegije oprosta za Porcijunkulu rekao: braćo moja, sve vas želim poslati u nebo.

Kotorani su sada tvoja nova braća i nove sestre.

Oče biskupe fra Mladene, mi vjerujemo da je poniznost čin vjere, bit kršćanstva, polazna točka službe Evanđelja. Biti ponizan znači vjerovati, jer vjera bez poniznosti jest posao bez ljubavi. Stoga neka veličinu službe prati i golema poniznost. Tako je poniznost dovela Sina Božjega s neba na zemlju; poniznost ga dovodi i u naše duše i u naše živote. Ona nas uči što smo više postavljeni i poslani, to poniznije hodimo ovom zemljom. Kršćanstvo nas uči mistici koja kaže da iz malih mjesta stižu velike stvarnosti. Tako Bog skriva veliko u maleno, svemir u atom, čovjeka u embrij, vječnost u trenutak, ljubav u srce, i sebe samoga u nas. Po tome malenome veliko postaje ponizno, a ponizno veličanstveno.

I sveci ovoga zaljeva znak su da je to istina. Ova mala biskupija, već smo čuli tako puno danas, darovala je svijetu velike duše. Mali čovjek koji je postao veliki sveti čovjek ove zemlje, fra Leopold Mandić kaza: ljudi smo koji idu protiv struje. Neka nas ništa ne obeshrabri, već uvijek naprijed sa sigurnošću da Gospodin računa na nas.

Stoga brate naš, ne boj se. Tvoj život bez straha bit će ovim dičnim Kotoranima snaga. Ovo malo stado može postati veliko. Neka tebe i sve kojima ćeš služiti zagovaraju i vode sveti ljudi ove zemlje. Po njima traži svetost, ta sveti ljudi svakoga razumiju. Budi svet i svi će tebe razumjeti. U ovaj dan, dok izričemo našu čestitku, izričemo i zahvalnost za iskazano povjerenje i tebi i našoj provinciji, koja je kroz patnje prošloga stigla u vrijeme kada je nemoguće postalo bivše, a sadašnje postalo znak ljubavi.

A ti, oče biskupe fra Mladene znaj, uvijek ćemo biti tvoja braća i tvoja zajednica. Službe ne mijenjaju ljubav, nego je samo čine jačom i većom.

Neka te Gospodin blagoslovi i čuva, neka ti daruje mir i dobro.

ljubavi prema Crkvi. Bokeljska duša, bogata duhovnim naslijeđem i zajedništvom, dočekuje svoga biskupa s otvorenim srcem i radosnom nadom. On među Vas dolazi s velikom spremnošću donositi zajedno s vama plodove svetosti i ljubavi. U toj spremnosti, vjerujem, susreće i srčanu otvorenost svih koji čeznu za Božjom blizinom i čistoćom evanđeoske poruke“, poručio je vjernicima Kotorske biskupije mons. Kutleša.

„Dragi biskupe fra Mladene, po milosrđu si Božjem ponizno prihvatio službu biskupa. Danas u zajedništvu euharistijskoga stola molimo da je vršiš ustrajno, da riječ Božju prenosiš iskreno i u njezinoj cjelovitosti, propovijedajući Krista i služeći ljudima. Sve si ove zahtjeve biskupske službe lijepo utkao u svoje geslo i u svoj grb. Mi te s molitvom povjeravamo zaštiti Blažene Djevice Marije, Gospe od Škrpjela, sv. Tripuna, sv. Leopolda Bogdana Mandića, bl. Ozane Kotorske i bl. Gracije iz Mula. Neka te njihov zagovor neprestano prati i osnažuje“, zaključio je nadbiskup Kutleša.

Po završetku homilije – zaređitelj je, u zajedništvu sa suzarediteljima – ređeniku podijelio biskupski red. Misno slavlje je potom nastavljeno euharistijskom službom. Nakon popričesne molitve, novom kotorskom biskupu obratili su se: apostolski nuncij Francis Assisi Chullikatt, mons. Zdenko Križić, fra Jozo Grbeš, don Siniša Jozić te Mirko Vičević.

Nakon blagoslova sabrane zajednice, uslijedio je zahvalni govor novoga kotorskog biskupa Vukšića.

„Zahvalnost je priznanje da je sve dar“, rekao je na početku

govora mons. Vukšić zahvalivši svima koji mole za njega i s njim.

„Mnogi će zastati pred njezinom malenošću i malobrojnošću vjernika“, rekao je kotorski biskup govoreći o Kotorskoj biskupiji. Zaključio je da to ne treba biti „izvor tjeskobe i straha“. „Dobro primjećuje papa Franjo – nije problem u malobrojnosti, nego u beznačajnosti u tome da se postane sol koja nema više okus evanđelja i svjetlo koje više ništa ne obasjava“, dodao je biskup Vukšić.

Rekao je da sve što ima jest dar. Mnogo toga dobio je „po“

i „u“ svojoj redovničkoj Provinciji. „Dar odgoja i formacije, dar franjevačke jednostavnosti i ljubav prema Bogu, dar blizine čovjeku. Posebno sam zahvalan za dar bratstva i tolike braće s kojima sam koračao na putu redovništva, osjetio njihovu blizinu te razumijevanje i tako stekao jedan od najvećih darova – dar prijateljstva“, kazao je mons. Vukšić.

Istaknuo je da su ga vjernici uvijek podsjećali da „dar službe nije posao ni zadatak, nego predanje – darivanje vlastita života; služenje bez mane danju i noću, Bogu i Božjem narodu“.

Biskup je nazočnim predstavnicima drugih vjerskih zajednica rekao da on i oni imaju zajedničku zadaću – „graditi zajedno prostore suživota i čovječnosti. Naši vjernici zaslužuju svu našu pozornost i trud te očekuju da radimo zajedno u uvažavanju i dijalogu za zajedničko dobro“, poručio je mons. Vukšić.

Sve prisutne i odsutne vjernike koji su htjeli prisustvovati biskupskom redanju, sebe i svoju novu službu povjerio je na kraju govora zaštiti Blažene Djevice Marije, sv. Josipa, sv. Tripuna i „ostalih miljenika Božjih iz (...) Bokeljskog zatona“. IKA

Znanstveno-stručni skup na Humcu: Kulturna baština i suvremenost

U našem Samostanu svetoga Ante Padovanskoga na Humcu u Ljubuškom u utorak, 26. studenoga 2024. godine održan je znanstveno-stručni skup pod nazivom „Kulturna baština i suvremenost“, posvećen obilježavanju 140. obljetnice osnutka Humačkoga muzeja, najstarijega muzeja u Bosni i Hercegovini.

Taj događaj, u organizaciji Hrvatske akademije za znanost i umjetnost u BiH, okupio je ugledne znanstvenike, kulturne djelatnike i dužnosnike s ciljem isticanja važnosti očuvanja i promocije bogate povijesne i kulturne baštine.

Predsjednik Hrvatske akademije za znanost i umjetnost u Bosni i Hercegovini (HAZU BiH) akademik Mladen Bevanda naglasio je kako HAZU BiH nastoji afirmirati kulturnu baštinu kroz znanstveno-stručne skupove. Govoreći o osnivanju muzeja prije 140 godina, akademik Bevanda istaknuo je kako je to bilo vrijeme nepismenosti, ali i velike vizije.

Posebnu radost izrazio je zbog interdisciplinarnosti znanstvenika i stručnjaka okupljenih na ovom događaju, kazavši da na skupu sudjeluju povjesničari umjetnosti, književnosti, izobrazbe i opće povijesti, arheolozi, muzeolozi, filozofi, teolozi i mnogi drugi, što pokazuje bogatstvo tema i pristupa.

Federalna ministrica kulture i sporta dr. sc. Sanja Vlasisavljević otvorila je znanstveni rad akademije, naglasivši važnost kulture i obrazovanja kao temelja za

očuvanje identiteta i društvenih vrijednosti, obraćajući se posebno mladima. Istaknula je i ključnu ulogu obrazovnih institucija u društvu.

„Škole nisu samo mjesta obrazovanja, već i institucije koje regrutiraju građane za život u zajednici. A život u zajednici – nije li to najveća vrijednost? Upravo u zajednici možemo izgraditi pozitivne vrijednosti koje će oblikovati našu budućnost“, rekla je ministrica.

Osvrnula se potom i na važnost odgovornosti mladih za očuvanje kulturnoga i nacionalnoga identiteta, izrazivši uvjerenje da će upravo mladi biti građani koji će znati naći svoje mjesto pod ovim nebom, boriti se za njega i štititi ga. Ministrica Vlasisavljević završila je govor pozivajući sve generacije na povratak temeljnim vrijednostima zajedništva, obrazovanja i kulture, koje su ključ za napredak i očuvanje identiteta u Bosni i Hercegovini.

Guardijan Franjevačkoga samostana na Humcu fra Dario Dodig osvrnuo se na važnost

stalnoga istraživanja i proučavanja bogate povijesti Humačkoga muzeja, najstarijega muzeja u Bosni i Hercegovini. Izrazio je uvjerenje da će zaključci i rasprave s ovoga skupa rezultirati objavljivanjem zbornika koji će, kroz povijest, postati nezaobilazan izvor u istraživanju muzeja.

Provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš u svom govoru istaknuo je da je pamćenje uvijek bilo medij kroz koji nastaje moralni odgoj osobe te podsjetio na dugu tradiciju franjevačkoga reda u prenošenju znanja.

Obljetnica osnivanja muzeja na Humcu, naglasio je, provocira duboko pitanje odgovornosti – ne samo prema povijesti i naslijeđu, već i prema budućim generacijama. Fra Jozo Grbeš ukazuje na potrebu preispitivanja današnjega odnosa akademske zajednice i institucija prema znanju i povijesti.

Gradonačelnik Ljubuškoga Vedran Markotić istaknuo je duboku povezanost franjevac a i

ljubuškog puka kazavši da su stoljećima franjevci na ovim prostorima izgrađivali crkvu, učili puk pismenosti, znanosti i umjetnosti te sačuvali vjersku i nacionalnu svijest hrvatskoga naroda. Posebno je naglasio važnost doprinosa franjevaca i časnih sestara koji su oblikovali ne samo duhovni, već i društveni život Ljubuškoga.

„Danas čak 19 ljubuških ulica nosi nazive po zaslužnim fra-trima i časnim sestrama, što je trajni znak zahvalnosti za njihovo djelovanje“, dodao je Markotić.

Jedan od sudionika skupa bio

je i akademik Šimun Musa koji je rekao da će muzej, kao sudionik prošlosti i svjedok kulturne baštine, čimbenik sadašnjosti i čuvar identiteta, pored svoje povijesne, obrazovne, etičke, arheološke, etnološke, nacionalne i univerzalne vrijednosti i u budućnosti, ostati znak naše prepoznatljivosti i samosvojnosti.

„Zbog te važnosti nužna je uloga lokalne i državne uprave u osiguranju i bogaćenju muzejske zbirke te zaštiti i funkcioniranju muzeja. U želji da prvi muzej u BiH – muzej na Humcu – zadrži

i u tome pogledu svoje prvenstvo, s osobitom zahvalom fra Anđelu Nuiću, njegovu osnivaču, fra Boniciju Rupčiću koji ga je svojim radom ponovno oživio i osnažio i fra Branimiru Musi, gvardijanu, koji je temeljito unaprijedio prostor i postav muzeja te ga nanovo otvorio 2002. godine rekavši da velike ljude pamte vremena koja su oni obilježili, a njih ta vremena čine nadvremenskima. Hvala franjevcima koji su ga oplemenjivali i čuvali predajući ga budućim naraštajima“, zaključio je akademik Musa. (fsh)

RASPORED OSOBLJA

PROVINCIJALAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
www.franjevci.info
mostar@franjevci.info

PROVINCIJAL

fra Jozo Grbeš

VIKAR PROVINCIJE

fra Miro Šego

DEFINITORI

fra Danko Perutina
fra Ante Bekavac
fra Bože Milić
fra Josip Vlašić
fra Slaven Brekalo

TAJNIK

fra Andrija Majić

EKONOM

fra Jure Barišić

SLUŽBE, VIJEĆA I USTANOVE

IZASLANIK ZA BRAĆU U ŠVICARSKOJ

fra Niko Leutar

MODERATOR TRAJNE FORMACIJE

fra Josip Vlašić

POVJERENIK ZA SVETU ZEMLJU

fra Andrija Majić

DUHOVNI ASISTENT OFS-A

fra Josip Vlašić

DUHOVNI ASISTENT FRAME

fra Ivan Hrkać

VICEPOSTULATURA "FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRAĆE"

fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator

DELEGAT PROVINCIJE ZA ZAŠTITU MALOLJETNIKA I RANJIVIH ODRASLIH OSOBA

fra Ivan Sesar

VIJEĆE ZA DUHOVNOST

fra Josip Vlašić, pročelnik
Članovi Vijeća: Gvardijani

TAJNIŠTVO ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE

fra Ljubo Kurtović, tajnik i promicatelj evangelizacije
Članovi Vijeća: Župnici župa povjerenih Provinciji

TAJNIŠTVO ZA FORMACIJU I STUDIJE

fra Ante Bekavac, tajnik
Članovi: Svi odgojitelji, moderator trajne formacije
i promicatelj duhovnih zvanja

VIJEĆE ZA EKONOMIJU

fra Jure Barišić, pročelnik
Članovi: samostanski ekonomi

VIJEĆE ZA INFORMIRANJE, KULTURNO-ZNANSTVENU I IZDAVAČKU DJELATNOST

fra Robert Jolić, pročelnik
fra Ante Marić
fra Ivan Ivanda
fra Miljenko Mića Stojić
fra Ante Bekavac

VIJEĆE ZA KARITATIVNU I SOCIJALNU DJELATNOST

fra Slaven Brekalo, pročelnik
fra Jozo Radoš
fra Dragan Ružić
fra Nikola Rosančić

VIJEĆE ZA KULTURNO-POVIJESNU BAŠTINU, GRADITELJSTVO I SAKRALNU UMJETNOST

fra Miro Šego, pročelnik
Članovi Vijeća: Gvardijani na Širokom Brijegu i
Humcu, u Mostaru, Tomislavgradu, Konjicu,
Slanome i Dubravi
Dodatni članovi: potrebni stručnjaci iz područja
liturgije, arhitekture, građevinarstva, sakralne um-
jetnosti i konzervatorija

**VIJEĆE ZA PRAVDU, MIR I SKRB
ZA SVE STVORENO**

fra Stanko Mabić, pročelnik
fra Anthony Burnside
fra Mario Knezović
fra Jozo Hrkać

**VIJEĆE ZA PASTORALNU SKRB NA
PROMICANJU DUHOVNIH ZVANJA**

fra Ivan Hrkać, pročelnik – promicatelj duhovnih
zvanja
Duhovni asistenti Frame

FINANCIJSKO VIJEĆE PROVINCIJE

fra Jure Barišić, ekonom Provincije
fra Miro Šego, vikar Provincije, član
fra Hrvoje Miletić, član

VIJEĆE VICEPOSTULATURE

fra Robert Jolić, pročelnik
fra Miljenko Šteko
fra Ivan Sesar
fra Miljenko Stojić
fra Ante Marić

**POVJERENSTVO ZA RJEŠAVANJE STATUSA
ŠIROKOBRIJEŠKE GIMNAZIJE**

fra Jozo Grbeš, provincijal
fra Ivan Marić ml., širokobriješki gvardijan
fra Josip Vlašić
fra Ivan Penavić

MIR I DOBRO, službeno glasilo

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
mostar@franjevci.info
www.franjevci.info

Odgovorni urednik
fra Jozo Grbeš, provincijal

Glavni urednik
fra Andrija Majić, tajnik Provincije

EKONOMAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

Ekonom
fra Jure Barišić

ARHIV

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-488
faks: (036) 333-489

Arhivar
fra Robert Jolić

Pomoćnik arhivara za fototeku
fra Ante Tomas

KNJIŽNICA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 334-237
fraknjmo2005@gmail.com

Knjižničar
fra Ante Marić

BOGOSLOVI

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel./faks: +387-1-29-11-931
www.fra3.net

Odgovitelj braće s jed. zavjetima
fra Josip Serdo Čavar

Pomoćni odgojitelj braće s jed. zavjetima
fra Renato Galić

NOVICIJAT

Trg sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-583
novicijat@franjevci.info

Odgovitelj novaka
fra Ivan Landeka ml.

Pomoćni odgojitelj novaka
fra Marko Bandić

Adresar

POSTULATURA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar

Odgojitelj postulanata
fra Andrija Majić

Pomoćni odgojitelj postulanata
fra Svetozar Kraljević

SJEMENIŠTE

FRANJEVAČKO SJEMENIŠTE SINJ
Fratarski prolaz 4
21230 SINJ
frasjemeniste.sinj@gmail.com
Zadužen za skrb o sjemeništarcima
fra Andrija Majić

VICEPOSTULATURA

“FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRAĆE”

Kardinala Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: 039-700-325; fax: 039-700-326
mostar@pobijeni.info
www.pobijeni.info

Vicepostulator
fra Miljenko Mića Stojić

UDRUGA MIR MEĐUGORJE

fra Danko Perutina – pročelnik
fra Zvonimir Pavičić – dopročelnik
fra Jure Barišić – rizničar
fra Ljubo Kurtović – član
fra Dario Dodig – član

FONDOVI

FOND SOLIDARNOSTI

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

FOND ZA ODGOJ FRATARA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

Pomoć bližnjemu

1. MAJČINO SELO

Ustanova za predškolski odgoj i socijalnu skrb
Ul. Kralja Tomislava, 71
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 653-000
faks: (036) 653-020
vita@tel.net.ba
www.mothersvillage.org

Upravno vijeće
fra Branimir Musa, predsjednik
fra Dario Dodig
fra Nikola Rosančić
gosp. Mario Žilić
gđa. Andrea Bevanda

Ravnatelj: fra Dragan Ružić

2. MILOSRDNI OTAC

Udruga za pomoć u rehabilitaciji ovisnika
Kralja Tomislava 100
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651567
motac@tel.net.ba
www.milosrdni-otac.com/

Predsjednik udruge: fra Dragan Ružić

3. MEĐUGORJE MIR – MAJČINO SELO

Humanitarna udruga
Kralja Tomislava 69
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651 704,
medjugorje.caritas@tel.net.ba
Predsjednik udruge: fra Dragan Ružić

Tiskarstvo

FRAM-ZIRAL
Put za Aluminij bb
88 000 Mostar
tel.: (036) 351-281
faks: (036) 352-657
fram@fram.ba
www.fram.ba

Ravnatelj
fra Miro Šego

NAŠA OGNJIŠTA

Trg fra Mije Čuića 1
80240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-859
faks: (034) 352-808
nasa.ognjista@tel.net.ba

Ravnatelj i glavni urednik
fra Gabrijel Mioč

fra Ferdo Majić
ž. vikar

fra Rade Vukšić
de familia
andrija.vuksic@bluewin.ch

fra Andrija Nikić
de familia
nikic.andrija@tel.net.ba

fra Petar Ljubičić
ž. vikar
fra.petar@gmail.com

fra Mladen Herceg
ž. vikar
mladen.herceg@tel.net.ba

fra Vlado Lončar
ž. vikar
vlado.loncar2@gmail.com

fra Marko Dragićević
ž. vikar
marko.dragicevic1947@gmail.com

fra Vlado Buntić
de familia

fra Ivan Matijašević
de familia

fra Ivan Landeka ml.
ž. vikar, odgojitelj novaka
fraivanl@yahoo.com

fra Franjo Markić
ž. vikar
fra.franjo.markic@gmail.com

fra Ante Vukoja
ž. vikar, duhovni asistent Frame
ante.vukoja.ofm@gmail.com

fra Vinko Baćak
ž. vikar
cikitg@gmail.com

BRAĆA U DOMOVINI

Bosna i Hercegovina

1. HUMAC – SAMOSTAN SV. ANTE

Trg Sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992
www.humac.ba; info@franjevci-humac.info

Uprava
fra Dario Dodig, gvardijan
fra Marko Bandić, sam. vikar i ekonom

Župa sv. Ante

Trg sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992

Bratstvo

fra Dario Dodig
gvardijan, župnik
dodigdario@gmail.com

fra Marko Bandić
sam. vikar, sam. ekonom, ž. vikar,
pom. odgojitelj novaka, duh. asistent OFS-a
marko90bandic@gmail.com

fra Radoslav Dragićević
ž. vikar

fra Petar Krasić
de familia

fra Klement Galić
de familia

Adresar

GALERIJA "MAJKA"

Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

MUZEJ

Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

Ravnatelj: Gvardijan samostana Humac

Kuće i župe samostanskog okružja

1. DRINOVCİ - Župa sv. Mihovila Arkandela

88 344 Drinovci
tel.: (039) 672-425; faks: (039) 672-572

fra Josip Mioč
župnik, duh. asistent Frame
josipmiocsljajo@gmail.com

fra Dario Galić
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
dagalic987@gmail.com

2. GORICA - Župa sv. Stjepana

88 345 Sovići
tel.: (039) 670-294
zupni.ured.gorica@gmail.com

fra Marin Karačić
župnik, duhovni asistent OFS-a i Frame
marin.karacic@gmail.com

fra Goran Ćorluka
ž. vikar
corluka1@gmail.com

fra Vinko Mikulić
ž. vikar

HRVATSKA FRANJEVAČKA ARHEOLOŠKA ZBIRKA "SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA"

88 345 Sovići
tel./faks: (039) 670-294

Ravnatelj
fra Ante Marić

Kustos
fra Vinko Mikulić

3. KLOBUK - Župa sv. Marka

88 324 Klobuk
tel./faks: (039) 845-096

fra Ante Kurtović
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
fraantekurtovic@gmail.com

4. RUŽIĆI - Župa sv. Ivana Krstitelja

88 347 Ružići
tel.: (039) 674-291

fra Tomislav Jelić
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
ftj.too@gmail.com

5. TIHALJINA - Župa Bezgrješnog začeca BDM

88 348 Tihaljina
tel.: (039) 673-004

fra Ljubo Kurtović
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
ljakurtovic96@gmail.com

6. VELJACI - Župa sv. Ilije Proroka

88 326 Vitina
tel.: (039) 841-801
zupni.ured.veljaci@tel.net.ba

fra Ante Kelava
župnik, duhovni asistent Frame
ante.kelava1@gmail.com

fra Branimir Musa
ž. vikar
branemusa@net.hr

fra Željko Grubišić
duhovni asistent OFS-a
zeljko.grubisic@tel.net.ba

7. VITINA - Župa sv. Paškala

88 326 Vitina
tel./faks: (039) 841-890

fra Stanko Mabić
župnik, duh. asistent Frame
stanko.mabic@tel.net.ba

fra Ivan Boras
župni vikar, duh. asistent OFS-a
fraivanboras@gmail.com

**2. KONJIC – SAMOSTAN
SV. IVANA KRSTITELJA**

Omladinska 1.
88 400 Konjic
tel./faks: (036) 730-653

Župa sv. Ivana Krstitelja

Omladinska 1.
88 400 Konjic
zukonjic@gmail.com
tel./faks: (036) 730-653

Bratstvo

fra Ferdo Boban
gvardijan
ferdoboban46@gmail.com

fra Drago Vujević
župnik, sam. vikar, sam. ekonom
adresanovadrigo@gmail.com

3. MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA

Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688
faks: (036) 327-348

Uprava
fra Danko Perutina, gvardijan
fra Ante Marić, sam. vikar i ekonom

Župa sv. Petra i Pavla

Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688
faks: (036) 334-231
www.franjevci-mostar.info
zupasvpetraipavla@gmail.com

Bratstvo

fra Jozo Grbeš
provincijal

fra Danko Perutina
gvardijan, definator, župnik,
dperutina@gmail.com

fra Mijo Križanac
časni brat

fra Ivan Bebek
de familia

fra Ljubo Lebo st.
ispovjednik

fra Svetozar Kraljević
ž. vikar, voditelj Dompesa, pomoćni odgojitelj
postulanata
fr.svetozar@gmail.com

fra Ante Marić
sam. ekonom, prov. knjižničar, ž. vikar
fraante.maric@tel.net.ba

fra Ante Tomas
pomoćnik arhivara za fototeku
ante.tomas@gmail.com

fra Marko Jurić
ž. vikar
fra.markojuric@gmail.com

fra Robert Jolić
arhivar provincije, ž. vikar
rjolic@tel.net.ba

fra Andrija Majić
tajnik Provincije, odgojitelj postulanata, ž. vikar
andrija.majic36@gmail.com

fra Tomislav Crnogorac
ž. vikar, duh. asistent Frame
tomo.crnogorac30@gmail.com

fra Fran Ćorić
ž. vikar, duhovni asistent OFS-a
fr.coric@gmail.com

fra Mario Kvesić
časni brat
mariokvesa123@gmail.com

Kuće i župe samostanskog okružja

1. ČERIN – Župa sv. Stjepana

88 265 Čerin
tel./faks: (036) 652-139
zupni.ured-cerin@tel.net.ba

fra Velimir Bagavac
župnik, duh. asistent Frame
velimirbagavac@yahoo.com

fra Tomislav Sablje
ž. vikar, duhovni asistent OFS-a
tomislavsablje@gmail.com

fra Stjepan Neimarević
ž. vikar

fra Branimir Novokmet
ž. vikar
fbranekmet@gmail.com

2. ČITLUK – Župa Krista Kralja

88 260 Čitluk
tel.: (036) (036) 642-540; 643-710
faks: (036) 640-018
zupa.citluk@tel.net.ba

fra Miro Šego
vikar Provincije, župnik, duh. asistent OFS-a
miro.sego1@tel.net.ba

fra Ivan Slišković
ž. vikar, duh. asistent Frame
ivan.slija@gmail.com

fra Slaven Tomić
ž. vikar
slaventomic@gmail.com

3. GORANCI – Župa Uznesenja BDM

88 000 Mostar
tel.: (036) 381-102

fra Ivan Ivanda
župnik
ivan.ivanda@gmail.com

4. GRADNIČI – Župa sv. Blaža

88 260 Čitluk
tel./faks: (036) 642-006

fra Nikola Rosančić
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
nikolarosancic@gmail.com

5. MEĐUGORJE – Župa sv. Jakova apostola

Gospin trg 1
88 266 Međugorje
tel.: (036) 650-206; 650-310, 651-333
faks: (036) 651-444
www.medjugorje.hr

fra Zvonimir Pavičić
župnik, duh. asistent OFS-a
zvonimir.pavicic@gmail.com

fra Ivan Dugandžić
ž. vikar
fra.ivan.dugandzic@gmail.com

fra Karlo Lovrić
ž. vikar
karlo.lovric@medjugorje.hr

fra Slavko Soldo
ž. vikar
slavko.soldo.ss@gmail.com

fra Jozo Grubišić
ž. vikar
jozo34095@gmail.com

fra Dragan Ružić
ž. vikar, ravnatelj Majčina sela
druzic@libero.it

fra Josip Marija Katalinić
časni brat

fra Jure Barišić
ž. vikar, ekonom Provincije
jure.barisic79@gmail.com

fra Antonio Primorac
ž. vikar, osobni tajnik apostolskog vizitatora
toniprimorac3@gmail.com

fra Ivan Hrkac
ž. vikar, područni duh. asistent Frame
ivan.hrkac.fra@gmail.com

fra Marin Mikulić
ž. vikar, duh. asistent Frame
mmikulic429@gmail.com

fra Josip Stanić
đakon
stanicjosip98@gmail.com

Samostan školskih sestara franjevki
Donji Barači 8
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651 - 578

Duhovnik
fra Tomislav Pervan
tomislav.pervan@tel.net.ba

**4. ŠIROKI BRIJEG –
SAMOSTAN UZNESENJA BDM**
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: (039) 702-900
faks: (039) 702-935

Uprava
fra Ivan Marić ml., gvardijan
fra Augustin Čordaš, sam. vikar
fra Ante Penava, ekonom

Župa Uznesenja BDM
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
faks: (039) 702-936

Bratstvo

fra Ivan Marić ml.
gvardijan, župnik
maric.iko@gmail.com

fra Dane Karačić
ž. vikar
fradanek@gmail.com

fra Ante Penava
sam. ekonom, ž. vikar
tonipenava@gmail.com

fra Stanko Banožić
ž. vikar
stanko.banozic@hotmail.com

fra Valentin Vukoja
ž. vikar
metaljke@gmail.com

fra Miljenko Mića Stojić
vicepostulator, ž. vikar
www.miljenko.info

fra Augustin Čordaš
sam. vikar i ž. vikar
gusta432@gmail.com

fra Džoni Dragić
ž. vikar
dzoni_mo@hotmail.com

fra Franjo Ćorić
ž. vikar
frafranjocoric@gmail.com

fra Ivan Crnogorac
ž. vikar, duh. asistent Frame
ivan.crnogorac73@gmail.com

fra Željko Tomić
ž. vikar
zeljko20016@gmail.com

fra Petar Topić
ž. vikar

**FRANJEVAČKI MUZEJ I
GALERIJA ŠIROKI BRIJEG**
Kardinala Al. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel/faks: (039) 702-922; 705-816
franjevacka.galerija@gmail.com
www.fmg-sb.com

Ravnatelj: Gvardijan samostan Široki Brijeg

Kuće i župe samostanskog okružja

1. POSUŠJE - Župa Bezgrješnog začeca BDM

88 240 Posušje

tel.: (039) 681-052

faks: (039) 680-79

fra Jozo Hrkać

župni upravitelj

jozohrkac@gmail.com

fra Ante Leko

ž. vikar

fra Ivan Landeka st.

ž. vikar, duh. asistent OFS-a

ivan.landeka@tel.net.ba

fra Robert Pejić

ž. vikar, duh. asistent Frame

fr.robertpejicic@gmail.com

fra Alojzije Slavko Anđelić

ž. vikar

fr.alojzije@gmail.com

fra Robert Cvitanović

đakon

robo.cvita@gmail.com

FRANJEVAČKI MUZEJ

“U KUĆI OCA MOJEGA”

Trg fra Grge Martića 1, 88 240 Posušje

tel: (039) 685 – 295

2. IZBIČNO – Župa sv. Josipa Radnika

88 220 Široki Brijeg

tel./faks: (039) 719-500

fra Robert Kiš

župnik

zupniuredizbicno@gmail.com

3. KOČERIN – Župa sv. Petra i Pavla

88 226 Kočerin

tel.: (039) 711-300

fra Mario Knezović

župnik, duh. asistent Frame

fra.mario@tel.net.ba

fra Velimir Mandić

ž. vikar, duh. asistent OFS-a

velimir.mandic@tel.net.ba

4. LJUTI DOLAC – Župa sv. Ane

88 223 Ljuti Dolac

tel./faks: (039) 713-169

zupniuredljutidolac@gmail.com

fra Ignacije Alerić

župnik

ignacije.aleric@gmail.com

5. POLJA, MASNA LUKA – Kuća molitve

Kapelanija sv. Ilije Proroka

p.p. 42

88 240 Posušje

tel./faks: (039) 718-100

fra Josip Vlašić

kapelan Polja, voditelj Kuće molitve

josipvl@gmail.com

fra Marko Galić

časni brat, provincijski krojač

galicmarko13@gmail.com

6. POSUŠKI GRADAC – Župa sv. Franje Asiškog

88 243 Broćanac

tel./faks: (039) 694-321

www.posuski-gradac.com

fra Petar Drmić

župnik, duhovni asistent OFS-a i Frame

petar.drmic@tel.net.ba

7. RAKITNO – Župa sv. Ivana Krstitelja

88 245 Rakitno

tel.: (039) 692-126

faks: (039) 692-533

fra Vlatko Soldo

župnik

vladosoldo25@gmail.com

8. RASNO – Župa sv. Franje Asiškog

88 342 Dužice

tel.: (039) 712-555

fra Stipe Biško
župnik
stipe.bisko@gmail.com

**5. TOMISLAVGRAD –
SAMOSTAN SV. ĆIRILA I METODA**

Trg fra Mije Ćuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808
www.samostan-tomislavgrad.info

Uprava
fra Bože Milić, gvardijan
fra Hrvoje Miletić, sam. vikar i ekonom

Župa sv. Mihovila Arkandela

Trg fra Mije Ćuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808

Bratstvo

fra Bože Milić
definitor i gvardijan
boze.milic@gmail.com

fra Hrvoje Miletić
župnik, sam. ekonom, sam. vikar, duh. asistent
OFS-a
miletichrvoje@yahoo.com

fra Ante Ivanković
de familia

fra Gabrijel Mioč
ž. vikar

fra Luka Zorić
de familia
zoricluka654@gmail.com

fra Ante Pranjić
ž. vikar
a.pranjic@gmx.net

fra Josip Jolić
de familia
jozo.jolic@tel.net.ba

fra Stjepan Martinović
ž. vikar
stjepan.martinovic61@gmail.com

fra Radomir Krišto
časni brat

fra Mate Tadić
ž. vikar
mathetaus@gmail.com

fra Nikola Jurišić
ž. vikar, duhovni asistent Frame
njurismic992@gmail.com

fra Antonio Petric
đakon
a.petric93@gmail.com

FRANJEVAČKI MUZEJ TOMISLAVGRAD

Trg Mije Ćuića 2
80 240 Tomislavgrad

Ravnatelj: Gvardijan samostana Tomislavgrad

Kuće i župe samostanskog okružja

1. BUKOVICA – Župa sv. Franje Asiškog

80 243 Mesihovina
tel./faks: (034) 316-054
bukovicazupa@gmail.com

fra Stipe Marković
župnik, duh. asistent Frame
markovicstipe52@gmail.com

fra Jozo Radoš
ž. vikar, ravnatelj „Kapi ljubavi“

2. KONGORA – Župa Presv. Srca Isusova

80 244 Kongora
tel/fax: (034) 365-600
zupni.ured.kongora@tel.net.ba

fra Mario Ostojić
župnik, vojni kapelan, duh. asistent Frame
mario.ofm@gmail.com

Adresar

3. ROŠKO POLJE – Župa sv. Ivana Krstitelja

80 247 Roško Polje
tel./faks: (034) 369-105

fra Mladen Rozić
župnik
mladen.rozic@tel.net.ba

4. SEONICA – Župa Uznesenja BDM

80 343 Mesihovina
tel.: (034) 368-043

fra Sretan Ćurčić
župnik, duh. asistent Frame
sretan.curcic@tel.net.ba

5. ŠUICA – Župa sv. Ante Padovanskog

80 249 Šuica
tel.: (034) 367-100

fra Anthony Burnside
župnik, duh. asistent Frame
asburnsi@bih.net.ba

HRVATSKA

Pozivni telefonski broj 00385

1. BADIJA – SAMOSTAN GOSPE OD ANĐELA

pp 102
20 260 Korčula
tel.: +385-20-712-566
faks: +385-20-711-561

fra Ivan Sesar
upravitelj samostana,
delegat Provincije za zaštitu maloljetnika i ranjivih
odraslih osoba, delegat Gen. ministra za Albaniju
i Crnu Goru te gen. vizitator Provincije Presvetog
Otkupitelja
isesar21@outlook.com

2. OREBIĆ – SAMOSTAN UZNESENJA BDM

Celestinov put 6 - 20250 OREBIĆ
tel. 020 - 713 075

fra Šimun Romić
upravitelj samostana
simonrezani@gmail.com

fra Milan Jukić
časni brat, čuvar muzeja i galerije

3. SLANO – SAMOSTAN SV. JERONIMA

Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

Uprava
fra Stipan Klarić, gvardijan
fra Damjan Perić, sam. vikar i ekonom

1. Slano

Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277
samostan.slano@gmail.com

fra Stipan Klarić
gvardijan, župnik
stipanklaric@gmail.com

fra Damjan Perić
časni brat, sam. vikar i ekonom
rujan.kuk.@gmail.com

fra Ante Medić
pastoralni suradnik
ante.medic350@gmail.com

fra Mijo Pinjuh
de familia
fra_mico@bluewin.ch

fra Stipe Pervan
de familia

2. Ošlje

tel.: 020 / 752-655
20 205 Topolo

fra Stipan Šarić
župni upravitelj: Ošje i Topolo
stipansaric@gmail.com

fra Ivan Marić st.
župni upravitelj: Smokovljani i Lisac
imaric1967@gmail.com

**4. ZAGREB – SAMOSTAN
BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA BDM**

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel.: (01) 29-11-931
faks: (01) 29-11-935
www.herc-fra3.net

Uprava
fra Slaven Brekalo, gvardijan
fra Ante Bekavac, sam. vikar i ekonom

Bratstvo

fra Slaven Brekalo
gvardijan, duh. asistent OFS-a

fra Ante Bekavac
definitor, ispovjednik, profesor, sam. vikar i ekonom
antebekavac@gmail.com

fra Josip Serđo Ćavar
odgojitelj bogoslova
serdjo_cavar@yahoo.com

fra Šimun Oreč
ispovjednik
fr.simun.orec@gmail.com

fra Slavko Antunović
ispovjednik

fra Jozo Zovko
ispovjednik
padre.jozo@gmail.com

fra Zoran Senjak
ispovjednik
zo.senjak@gmail.com

fra Renato Galić
pomoćni odgojitelj bogoslova,
duh. asistent Frame i bolnički kapelan
renatogalic26@gmail.com

fra Alen Pajić
alen.pajic88@gmail.com

fra David Slišković
bogoslov
davidsliskovic@gmail.com

fra Ante Radoš
bogoslov
radosante1@gmail.com

fra Ivica Zovko
KUĆA SV. FRANJE
Dom za starije i nemoćne osobe
Sv. Izidora 5, Odra
10 020 Novi Zagreb
trajni đakon, na liječenju
ivica.zovko@zg.t-com.hr

GOSPIĆKO-SENJSKA BISKUPIJA
Župni ured Uznesenja BDM
53260 Brinje

fra Draženko Tomić
župnik župe Uznesenja BDM u Brinju i upravitelj
župa Sv. Antuna Padovanskog u Letincu i Sv. Ivana
Krstitelja u Lipicama.
drazenko_t@yahoo.com

CRNA GORA

KOTORSKA BISKUPIJA
Trg Sv. Tripuna 336
85330 Kotor

Msgr. fra Mladen Vukšić
kotorski biskup

BRAĆA U ZAPADNOJ EUROPI

AUSTRIJA

Pozivni telefonski broj 0043

Župe
1. MARIA SAAL
Tanzenberg 1
9063 MARIA SAAL

fra Franjo Vidović
profesor, rektor, župnik
franjo.vidovic@tanzenberg.com

Adresar

ITALIJA

Pozivni telefonski broj 0039

SAMOSTAN SV. ANTE – Međunarodni zavod Anotonianum (Collegium S. Antonii Patavini in Urbe)

Via Merulana 124 B
00185 ROMA

fra Miljenko Šteko
gvardijan guardcisa@gmail.com
tel. +39 06 70373470
miljenko.steko@medjugorje.hr

fra Perica Ostojić
student
pegaostojic@gmail.com

Generalna Kurija

Via S. Maria Mediatrice 20
00165 ROMA

fra Vjekoslav Miličević
tajnik Generalnog ministra
fravjekom@yahoo.com

NJEMAČKA

Pozivni telefonski broj 0049

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AUGSBURG

Alte Gasse 15-A
86152 Augsburg
tel.: (0821) 519-802; 581-839
faks: (0821) 582-702
www.hkm-augsburg.de

fra Ivan Čilić
voditelj misije
ICilic@gmx.de

fra Mate Logara
kapelan u misiji
matelogara@yahoo.com

fra Tomislav Puljić
misionar
tomislavpuljic@yahoo.com

2. NERSINGEN

NEU – ULM
Alte Landstr. 3
89 278 NERSINGEN
tel.: 0049 – 7308 – 7734
www.hkm-neu-ulm.webnode.com

fra Ivan Leutar
voditelj misije
leutar@a1.net

3. SINGEN-VILLINGEN

Rielasingerstr. 41
78224 Singen
tel: (07731) 66-353
fax: +49 – 7731 – 749 – 464.
www.hkmsingenvillingen.de
info@hkmsingenvillingen.de
stan: Pfarrhaus St. Nikolaus, Singenerstrasse 14
78315 Bohringen Radolfzell

fra Robert Crnogorac
voditelj misije
robert.crnogorac@gmx.de

AUGSBURG

Inningerstrasse 29
86179 AUGSBURG
tel.: (0821) 881-103; faks: (0821) 883-254
fra Mate Čilić
župnik
mate.cilic@bistum-augsburg.de

TÜBINGEN

Wilhelmsstift Tübingen
Collegiumsgasse 5
72070 Tübingen

fra Ivan Penavić
student, pomoćnik u misiji Singen - Villingen
ivanpenavic@gmail.com

ŠVICARSKA

Pozivni telefonski broj 0041

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AARAU

Bahnhofplatz 1
5400 BADEN
tel.: 062-8220474
faks: 062-8225775

fra Niko Leutar
voditelj misije
Todistrasse 21
5430 WETTINGEN
nleutar@bluewin.ch

2. BASEL

Allmendstrasse 36
CH - 4058 Basel
tel: 0041 61 692 76 40
stanko.cosic@rkk-bs.ch

fra Stanko Ćosić
voditelj misije
stenx84@gmail.com

3. BERN

Quartiergasse 12
3013 Bern
tel.: (031) 331-56-52
faks: (031) 332-12-48
www.hkm-bern.com

fra Antonio Šakota
voditelj misije
tonisakota@gmail.com

fra Gojko Zovko
goja.z@bluewin.ch

4. FRAUENFELD

Klosterliweg 7
8500 Frauenfeld
mob.: +41 79 101 42 84
hkmfrauenfeld@bluewin.ch
www.hkm-frauenfeld.ch

fra Mika Stojić
voditelj misije
mika.stojic@gmail.com

5. GRAUBÜNDEN

Kath. Kroatenmission
Postfach 307
7004 Chur

fra Zlatko Ćorić
voditelj misije
z.zlatko7@gmail.com

6. LAUSANNE - WALLIS

Terbinderstr. 51a
CH - 3930 Visp

fra Vladimir Ereš
fra.vlado@gmx.ch

7. LUZERN

Hrvatska katolička misija
Kath. Kroatenmission
Matthofring 2/4
CH - 6005 Luzern
Tel.: 0041 41 360 04 47; 041 360 15 04
www.hkm-luzern.ch
hkm.luzern@bluewin.ch

fra Branko Radoš
voditelj misije
branko.rados@gmx.ch
Mob.: 0041 79 541 35 08

8. SOLOTHURN

HKM Solothurn
Reiserstrasse 83
CH-4600 Olten
tel: 0041-62-2964100
faks: 0041-62-294101

fra Šimun Ćorić
voditelj misije
s_coric@bluewin.ch

9. ST. GALLEN

Paradiesstrasse 38
9000 St. Gallen
tel.: (071) 277-83-31, faks: (071) 277-83-36
info@hkm-stgallen.ch; www.hkm-stgallen.ch

fra Marinko Šakota
voditelj misije
marinko.sakota@medjugorje.hr

Adresar

10. TICINO

Al Mai 18
6528 Camorino
tel.: (091) 840-23-06
faks: (091) 840-29-05

fra Slaven Mijatović
voditelj misije
slavenmijatovic777@gmail.com

11. ZUG

Landhausstr. 15
6340 Baar Zg
tel.: (041) 767-71-43
faks: (041) 767-71-44
hkm@zg.kath.ch

fra Vine Ledušić
voditelj misije
vineledui@yahoo.it

12. ZÜRICH

Kroatische kath. Mission - Zurich
Schlossgasse 32
8003 Zurich
tel.: (044) 455-80-60
faks: (044) 461-19-39
hkm.zuerich@bluewin.ch; www.hkmzuerich.ch

fra Ivan Prusina
voditelj misije
ivan.prusina@bluewin.ch

fra Goran Azinović
misionar
azinus@gmail.com

fra Iko Skoko
misionar
ikoskoko@gmail.com

ŽUPE

1. NETSTAL

Kreuzbühlstr. 9
8754 NETSTAL, Gl
tel.: (055) 640-17-75
faks: (055) 640-57-03

fra Ljubo Leko
župnik župe Netstal i ž. upravitelj župe Glarus
ljubo.leko@bluewin.ch

BRAĆA U KUSTODIJI

Hrvatska franjevačka kustodija Svete Obitelji
4848 South Ellis Avenue
Chicago, IL 60615
773-536-0552

Kustos: fra Marko Puljić-Vlahić
markopofm@gmail.com
chicagoofm@gmail.com
www.crofranciscans.com

FRANJEVAČKI SAMOSTAN SV. ANTE
4848 South Ellis Avenue
Chicago, IL 60615
773-373-3463
chicagoofm@gmail.com

fra Stipe Renić
gvardijan
stiperenic@yahoo.com

fra Marko Puljić-Vlahić
markopofm@gmail.com

fra Josip Nenad Galić
josephgalic@aol.com

fra Pavao Maslač
pmaslach1951@gmail.com

fra Zvonimir Kutleša
zkutlesa@yahoo.ca

fra Danijel Sentić
svečanozavjetovani bogoslov
danijel.sentic@hotmail.com

fra Jakov Jure Nikolić
svečanozavjetovani bogoslov
jure.rkz@gmail.com

HRVATSKI ETNIČKI INSTITUT
4851 South Drexel Boulevard
Chicago, IL 60615
773-536-0552

Ravnatelj: fra Antonio Musa
fr.antoniomusa@gmail.com
hei@dijaspora.hr
www.croatian-institute.org

**HRVATSKA ŽUPA
SV. ĆIRILA I METODA**

502 West 41st Street
Cardinal Stepinac Place
New York, NY 10036
Tel: (212) 563-3395
Fax: (212) 868-1203

fra Nikola Pašalić
župnik
kuca502@gmail.com

fra Lovro Šimić
ž. vikar, ravnatelj Hrvatske škole
fralovro13@gmail.com

HRVATSKA ŽUPA SV. JERONIMA

2823 South Princeton Avenue
Cardinal Stepinac Way
Chicago, IL 60616
Tel: (312) 842-1871
Fax: (312) 842-6427
stjeromecroatian@gmail.com
www.stjeromecroatian.org

fra Antonio Musa,
župnik
fr.antoniomusa@gmail.com

fra Ante Begić
ž. vikar
antebbegic@gmail.com

HRVATSKA ŽUPA SRCA ISUSOVA

2864 East 96th St.
Chicago, IL 60617
Phone: (773) 768-1423
Fax: (773) 768-3750

fra Stephen Bedenikovich
župnik
sbofm26@comcast.net
www.sacredheartcroatian.org

fra Luka Ćorić
ž. vikar
lukacoric25@gmail.com

HRVATSKA MISIJA BL. ALOJZIJA STEPINCA

6346 NORTH Ridge Avenue
Chicago, IL 60660
Tel: (773) 262-0535
Fax: (773) 262-4603

fra Gabrijel Škibola,
župnik
gabrijelskibola@gmail.com

HRVATSKA ŽUPA SRCA ISUSOVA

917 North 49th Street
Milwaukee, WI 53208-3017
Phone: 414-774-9418
Fax: 414-774-7406
www.sacredheartmilwaukee.org

fra Dražan Boras
župnik
brljica@yahoo.com
www.blessedstepinac.com

HRVATSKA ŽUPA SV. JOSIPA

2112 South 12th Street
St. Louis, MO 63104
Tel: (314) 771-0958
Fax: 314-771-0958

fra Stjepan Pandžić
župnik
fr.pandzic@gmail.com

KANADA

**HRVATSKO FRANJEVAČKO SREDIŠTE I ŽUPA
KRALJICE MIRA**

9118 Winston Churchill Boulevard
Norval, ON, L0P 1K0
Tel: 905-456-3203
Fax: 905-450-8771
cfcnorval@gmail.com
www.norvalqueenofpeace.com

fra Robert Kavelj
župnik
kaveljlith@gmail.com

fra Stipe Rotim
ž. vikar
stipe.rotim13@gmail.com

Adresar

fra Ljubo Branimir Lebo, ml.
ž. vikar
ljubo@cogeco.net

HRVATSKA ŽUPA SV. OBITELJI
180 Schweitzer Street
Kitchener, ON, N2K 2R5
Tel: (519) 743-7121
Fax: (519) 571-0115

fra Veselko Kvesić
župnik
vkvesic61@gmail.com

HRVATSKA ŽUPA SV. LEOPOLDA MANDIĆA
2889 Westminster Drive
London, ON N6N 1L7
Tel: (519) 681-8472;
Fax: (519) 681-2120

fra Ivica Majstorović
župnik
frivicam@hotmail.com

HRVATSKA ŽUPA SV. FRANJE ASIŠKOGA
1701 Turner Road
Windsor, Ont. N8W 3J9
Tel. 519-252-6871

fra Miro Grubišić
župnik
framiro@sentex.ca

HRVATSKA ŽUPA SV. NIKOLE TAVELIĆA
4990 Place de la Savane
Montreal, Quebec, H4P 1Z6
Tel: 514 -739-7497
Fax: 514 -737-6803
croatianchurchmtl@gmail.com
www.croatianchurchmtl.ca

fra Dragan Bolčić
župnik
draganbolcic@gmail.com

KONGO

La province St Benoit l'Africain
Av. Likasi 636, Lubumbashi
R.D. Congo
fra Pero Čuić
pperocuic@yahoo.fr

SVETA ZEMLJA

Samostan sv. Katarine "ad Nativitem":
P.O.B. 45 Bethlehem

fra Jago Soče
orguljaš

Terra Sancta College
2, Keren Hayesod Street
P.O.B. 871
91008 Jerusalem
ISRAEL

fra Željko Barbarić
sam. ekonom, profesor, duhovnik bogoslova, povje-
renik CTS za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba
zeljkobarbaric@gmail.com

BRAĆA S PRIVREMENIM ZAVJETIMA

**SAMOSTAN BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM
ZAGREB**

1. godina
fra Dragan Čabraja
fra Zoran Tomić
fra Joel Sirovina
fra Mario Širić

2. godina
fra Andrija Ante Vasilj
fra Franjo Vasilj
fra Josip Pavlović
fra Karlo Šakota
fra Stipe Iličić
fra Petar Bunoza
fra Bože Dodig

3. godina

fra Ante Dodig
fra Danijel Milićević
fra Luka Bešlić

4. godina

fra Antonio Ramljak
fra Filip Miloš
fra Franjo Brbor
fra Ivan Lovrić
fra Lucijan Zeljko
fra Ante Vlašić
fra Robert Radić

SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA MOSTAR

fra Alen Barać

SAMOSTAN SV. ANTE CHICAGO

fra Marko Vukadin

NOVACI

fra Andrija Šego
fra Petar Zrinušić

fra Tomislav Barać
fra Mate Tadić
fra Marko Lasić
fra Bože Tolo
fra Renato Prusina
fra Ivan Vasilj

POSTULANTI

Ivan Dedić
Patrik Šušak
Vinko Luburić

SJEMENIŠTARCI

4. razred

Matija Ćorić

2. razred

Anton Vlaho
Nikola Boto

1. razred

Josip Zovko

